

Poštnina plačana pri pošti
8350 Dolenjske Toplice



Glasilo Občine
Dolenjske Toplice

številka

197

november 2015

letnik 17/11



↓ iz vsebine

Složni in povezani lahko za vas naredijo veliko več	4
Pri mostu se dogaja, načrt bolj povezati turistično ponudbo	8
Vesel teater v filmu Usodna znota	10

↓ beseda uredništva

Že je tu. Zadnji mesec v letu 2015, čas luči, topline, veselja in praznovanja. Vzemimo si kakšen trenutek več zase, za prijatelje, sorodnike, ljudi, ki jih imamo radi. Pa tudi za kakšno prireditev, ki bo še polepšala ta čas pričakovanja. Dobri moške bodo znova razveseljevali najmlajše, morda pa tudi starejše, vnovič bo pestro decembrsko dogajanje. Tudi v topliški občini bo kar nekaj organiziranih priložnosti za druženje, zato si naklonimo kakšen trenutek v družbi z ljudmi dobre volje. Naj bo december radosten in poln lepih doživetij.

↓ nagradno vprašanje

V prejšnji številki Vrelca smo bralce in bralke spraševali: Koliko let letos mineva od prve omembe Dolenjskih Toplic? Pravilen odgovor je seveda 800. Dve vstopnici za kopanje v Wellness centru Balnea pa prejme **Tanja Turk, Zagrad 29, Otočec**. Novo nagradno vprašanje se glasi: **Priporočena garderoba za silvestrovanje v Wellness centru Balnea je: a. svečana večerna obleka, b. kopalke**. Odgovore do 15. decembra 2015 pošljite na naslov: Občina Dolenjske Toplice, Sokolski trg 4, 8350 Dolenjske Toplice, s pripisom za Glasilo – nagradno vprašanje. Odgovoru obvezno pripišite tudi davčno številko, sicer nagrade ne bo možno izročiti. Nagradjenec(ka) bo objavljen(a) v naslednji številki. **Nagrada:** 2x vstop v bazene v Wellness centru Balnea v Dolenjskih Toplicah. Nagrado poklanjajo Terme Dolenjske Toplice.

→ naslovnica: Cerkev v Soteski.

↓ kolofon

Glasilo izdaja Občina Dolenjske Toplice
 Uredniški odbor: Mojca Kren, odgovorna urednica, uredniki Rosana Dular, Helena Kulovec, Primož Primec in Janez Šafar.
 Priprava za tisk in tisk: Birografika BORI d. o. o.
 Naklada: 1400 izvodov
 Glasilo Občine Dolenjske Toplice je vpisano v razvid medijev Ministrstva za kulturo Republike Slovenije pod zaporedno številko 250.
 Glasilo dostopno tudi na www.dolenjske-toplice.si.
 Obvestilo uredniškega odbora: Zadnji rok za oddajo člankov je 18. v mesecu. Prispevke lahko oddate na spletnem portalu: mojaobcina.si/dolenjske-toplice, si oziroma jih izjemoma pošljete na elektronski naslov: glasilo.dolenjske-toplice@gmail.com. Za prispevke, ki bodo na gornja naslova prispeli kasneje, uredništvo ne more jamčiti, da bodo objavljeni v tekočem izvodu glasila.
 Uredništvo si pridržuje pravico do preoblikovanja besedil v vsebinsko in oblikovno primerne članke.

S SEJE OBČINSKEGA SVETA

Zaradi suhokranjskega vodovoda do skupne občinske uprave Suhe krajine



MOJCA KREN

Konec oktobra so se na sedmi redni seji po štirimesečnem premoru sestali občinski svetniki in svetnice, ki so med drugim razpravljali o rebalansu, ustanovitvi nove skupne občinske uprave, OPPN-ju Meniški stelniki, poslušali pa so tudi analizo obstoječega stanja in prostorskih potreb osnovne šole.

Proračun so svetniki spreminjali drugič letos, z njim so prihodke znižali s prejšnjih 5.026.000 na 4.994.000 evrov, odhodke pa celo za 300 tisočakov s 5.329.000 na 5.023.000 evrov. Z rebalansom so želeli v proračun uvrstiti še projekte, ki se jih da do konca leta izpeljati tudi na račun že uspešno izvedenih, je pojasnil direktor uprave **Rado Javornik**. Tako so nekaj denarja namenili za izvedbo energetske sanacije KKC-ja, ki je zdaj kar se ogrevanja tiče precej potraten. Odločili so se tudi, da letos ne bodo uredili pešmostu čez Sušico pri tako imenovanem invalidskem domu, saj so naleteli na odpor prebivalcev. Naložbo, ki je sad lanskoletne arhitekturne delavnice, so tako prestavili za nedoločen čas, bodo pa do prve spomladanske prireditve zagotovo uredili letni oder na Sokolskem trgu – prav tako ideja z arhitekturne delavnice - ki bo zamenjal sedanjo leseno postavitve. **Vid Klančičar** je pri tem opozoril, da je treba dobro premisliti, kakšna bo ta postavitve, in da bi morala pred izvedbo o tem razpravljati še strokovna javnost, glede mostu pa predlagal, da se ga morda umesti nekoliko višje od načrtovanega, kjer bi imeli morebiti manj težav.

Na prihodkovni strani so upoštevali tudi nepričakovan priliv - 130 tisoč evrov - od davka na srečo. Kot je pojasnil župan **Jože Muhič**, bodo ta znesek namenili zagotavljanju tekoče likvidnosti pri financiranju suhokranjskega vodovoda, saj bo tako občinskemu proračunu prinesel največ koristi.

Letos prav tako ne bodo potrebovali predvidenega denarja za obnovo oziroma gradnjo čistilne naprave, sklenili so namreč, da bodo glede ustrezne rešitve še enkrat premislili. Bodo pa zagotovo asfaltirani vsi predvideni odseki občinskih cest in javnih poti. Prav tako bodo izvedena vsa predvidena investicijska dela na gozdnih cestah. Pri slednjih gre za denar iz državnega proračuna, ki ga morajo občine obvezno nameniti urejanju gozdov.

Skupna občinska uprava Suha krajina

Največja naložba je botrovala k potrditvi odloka o ustanovitvi skupne občinske uprave Suhe krajine, ki so ga svetniki sprejeli po skrajšanem postopku. V Žužemberku, ki je nosilec projekta, so namreč ugotovili, da je projekt preobsežen, da bi ga vodili poleg vsega ostalega dela in da ga je treba organizirati drugače. Posvetovanja med župani občin Dolenjske Toplice, Žužemberk, Kočevje, Dobropolje in Mirna Peč so pripeljala do odločitve, da bi bilo najbolje ustanoviti skupno občinsko upravo, stroške delovanja uprave s sedežem v Žužemberku (55 tisočakov na leto) pa bi si občine razdelile na pet enakih delov (dela bo namreč v vsaki od občin partneric v projektu približno enako). Polovico za plačo zaposlenega bo prispevala država, ki na ta način podpira ustanavljanje skupnih občinskih uprav.

Ta bo imela zaposlenega, ki bo skrbel, da bo 36 milijonov evrov vreden

projekt nemoteno tekel, da bodo občine pravočasno dobile izplačila za izvedena dela, za ustrezen strokovni nadzor, odnose z javnostmi in vse ostalo. Ko so o tej možnosti razpravljali na odborih, sta se pojavila pomisleka, da je človek, ki bo tam zaposlen, že izbran in da bo zaposlen za nedoločen čas. A so na občinski upravi pojasnili, da se to ne bo zgodilo, saj bo skupna uprava delovala najdlje do zaključka suhokranjskega vodovoda, vsaka občina pa ima možnost iz nje izstopiti prej.

OPPN Meniški stelniki sprejet

Svetniki so v drugi obravnavi brez večje razprave sprejeli odlok o podrobnem prostorskem načrtu za del območja med Krko in Sušico, imenovan Meniški stelniki, kjer bo v prihodnje zrasla turistična vas, hkrati pa odlok rešuje nekatere težave sedanjih lastnikov pri urejanju ter nadgradnji dosedanjih pozidav in ureditev. **Mojca Šenica** je opozorila, da bo treba pri urejanju cestišča upoštevati tudi kolesarske steze, saj so pomemben del turistične ponudbe. **Marjan Štangelj** je ob sprejetju dejal, da upa, da so storili prav, ko so dokument potrdili, in da ne bo težav s sobivanjem turizma in kmetijstva, v neposredni bližini so namreč odlična kmetijska zemljišča.

Svetniki so potrdili tudi nove cene storitev lokalnega turističnega vodenja po občini Dolenjske Toplice za letos in prihodnje leto, a šele po upoštevanju pripomb. Vsi svetniki so se namreč strinjali, da je nesmiselno, da se novinarjem in delegacijam za ogled zaračuna 50 odstotkov več kot ostalim, prav tako so nekoliko popravili zgornjo in spodnjo mejo velikosti skupin za zaračunavanje določenih cen.

Šola poka po šivih, kakšne bodo rešitve?

Da se v topliški osnovni šoli srečujejo z veliko prostorsko stisko, je znano. Zdaj pa sta se občina in šola lotili analize obstoječega stanja in prostorskih potreb glede na demografsko sliko šolskega okoliša, ki so jo opravili v podjetju Aeraline iz Postojne. Ta je pokazala, da so številni prostori, kot so učilnice, telovadnica, garderobe, igralnice v vrtcu, poddimenzionirani oziroma niso v skladu s predpisi, nekaterih prostorov pa zaradi prostorske stiske sploh ni, kot denimo zbornice, je razložila **Špela Gosak**. Glede na demografske podatke bo šola že leta 2018 potrebovala 18 oddelkov (zdaj jih je 17), vrtec pa bo dodatne prostore potreboval že prej, saj 1. septembra 2017 prenehajo veljati zmanjšani normativi za drugo starostno obdobje, otrok pa je vsako leto več. Zato bo zmanjkalo prostora za en oddelek, je pojasnila ravnateljica šole **Maja Bobnar**.

V podjetju Arealine so pripravili dve različici rešitve, prva predvideva prizidek na severni strani, druga pa, da se vrtec z devetimi oddelki zgradi kot samostojno enoto ob cesti, ki pelje proti taboru Mojca,

sedanji prostori pa ostanejo šoli. V podjetju so razmišljali tudi o reševanju dolgoletne želje Topličanov, ki je športna dvorana. Ta bi po njihovem predlogu lahko stala v gozdu ob hokejskem in košarkarskem igrišču ter bi tako reševala tudi prostorske potrebe športnih društev. Svetniki so pozdravili analizo, med predlaganimi različicami pa jim je bila bolj všeč druga, torej gradnja samostojnega vrtca, prav tako ravnateljici, ki je izpostavila še, da bi pri prvi morali med gradnjo najti ustrezne nadomestne prostore za pouk, medtem ko bi pri drugi pouk potekal nemoteno. **Mišel Gorše** je ob tem opozoril, da bi bilo smiselno razmišljati o več kot devetih igralnicah vrtca, saj se bodo ljudje v Toplice še priseljevali, s čimer se je strinjal tudi Muhič - nenazadnje je samo na Cvibljah za gradnjo novih hiš predvidenih 150 zemljišč.

A ustavi se pri denarju, 2.700.000 evrov bi namreč stala prva, še milijon več pa druga varianta, občinski proračun pa je na letni ravni težak le okrog pet milijonov evrov, od tega je le malo denarja za naložbe. Prostorska stiska je akutna težava, ki jo bo treba rešiti, zato bo v zelo bližnji prihodnosti treba veliko energije usmeriti v pridobivanje virov za gradnjo. Še pred tem pa bo nujno poskrbeti za projektno dokumentacijo, saj se brez nje ni mogoče javiti na nobenega od razpisov, so bili jasni v občinski upravi.

Med vprašanji in pobudami je župan izpostavil lokacijo knjižnice, za katero je pridobil mnenje projektanta **Jurija Kobeta**, ki meni, da bi knjižnico sicer lahko umestili v prvo nadstropje KKC-ja, a bi bilo pri tem njegovo delovanje precej okrnjeno, zato bi jo bilo bolje umestiti v Sitarjevo hišo. Svetniki in občinska uprava pa bodo morali zagristi še v eno kisko jabolko, najti bo treba rešitev za ozek del Pionirske ceste, kjer gostje gostinskih lokalov puščajo svoja vozila, pri tem pa mnogokrat onemogočijo prehod ostalim. Župan je dejal, da bo občinska uprava predlog pripravila do naslednje seje, ki bo predvidoma sredi decembra.



KKC Dolenjske Toplice obvešča!



KOLEKTIV KKC

Spoštovani obiskovalci KKC-ja Dolenjske Toplice!

S sprejetjem Pravilnika o najemu Kulturno kongresnega centra Dolenjske Toplice in ostalih objektov ter opreme v lasti Občine Dolenjske Toplice je v veljavo stopila novost, in sicer da se za vse dogodke, ki se odvijajo v veliki dvorani (brezplačne ali plačljive), izdaja vstopnice. Te je možno dobiti na blagajni KKC-ja.

Hvala za razumevanje.

Rok za oddajo člankov



UREDNIŠKI ODBOR

V prazničnem decembru bo rok za oddajo člankov za decembrsko izdajo Vrelca, ki izide 31. decembra, nekoliko prej kot običajno. Da bodo članki lahko objavljeni v zadnji številki letos, jih je treba na spletnem portalu MojaObčina.si ali e-naslovu glasilo.dolenjske.toplice@gmail.com oddati najkasneje do **torka, 15. decembra**.



VAŠKA SKUPNOST KOČEVSKA POLJANE

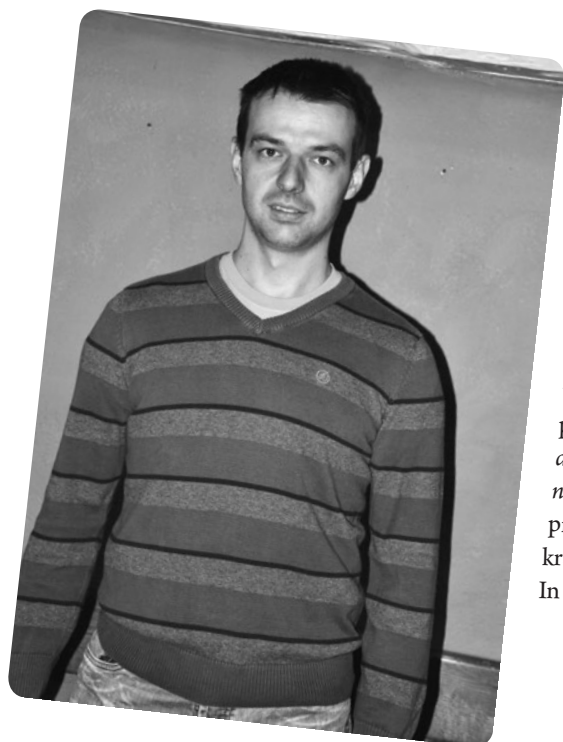
Složni in povezani lahko za vas naredijo veliko več

MOJCA KREN

V vsaki številki Vrelca imate bralke in bralci priložnost spoznati enega od občinskih svetnikov in vse do zadnje letošnje številke bo tako, saj je svetnikov ravno 12. Zdaj pa vam bomo predstavili še člane sveta obeh vaških skupnosti, najprej Vaške skupnosti Kočevske Poljane, v prihodnji številki pa še Vaške skupnosti Pod Srebotnikom.

Svet Vaške skupnosti Kočevske Poljane sestavlja pet vaščanov, ki si vsi želijo, da bi se vas čim bolj razvijala in izkoristila vse potencialne - nekdanj kočevarska vas ima namreč bogato zgodovino. Predstavili jih bomo po abecednem vrstnem redu.

Prva po vrsti je edina ženska v svetu **Fanika Avguštin**. Sedem let je upokojena, pred tem pa je 38 let delala v proizvodnji vezanega lesa v Novolesu. Aktivna je v Društvu podeželskih žena Dolenjske Toplice, tako da iz njene kuhinje velikokrat lepo diši, ter v Krajevni organizaciji Rdečega križa Dolenjske Toplice. Z možem imata tri hčerke, dneve pa jima popestrijo tri vnukinje in vnuka. Sama zase pravi, da je komunikativna, vedno rada priskoči na pomoč, če jo kdo potrebuje, v prostem času pa rada rešuje križanke, gobari ali pa se druži z vnuki. V vaško skupnost so jo predlagali vaščani, sama pa se je s predlogom strinjala. Pravi namreč, da ima biti tako organiziran svoje prednosti - največja je ta, da so skupaj močnejši in prav to je njen moto. Med pomembnimi investicijami, ki bi se v vasi morale zgoditi, izpostavlja gradnjo kanalizacije.



Dejan Fink je zaposlen na GG Novo mesto kot delavec manipulant. Je poročen, z ženo imata tri otroke. In prav z družino najraje preživi svoj prosti čas, ki ga je žal vedno premalo. Pravi, da je ustrezljiv, delaven in organiziran ter da lahko s svojim znanjem in prisotnostjo znatno pripomore k razvoju in uspehu domače vasi, zato se je tudi odločil za kandidacijo v svet. V vasi je namreč kar nekaj reči, pravi, ki bi jih bilo treba izboljšati. A veliko postorijo vaščani sami, saj delujejo kot zelo povezana in složna vas. "Prednosti vaše skupnosti vidim predvsem v tem, da zelo dobro sodelujemo kot majhen kolektiv in kot majhna vas zelo hitro napredujemo v pravi oziroma načrtani smeri," odgovori na vprašanje, kje so prednosti vaše skupnosti. Za razvoj občine pa meni, da se kot turističen kraj razvija prepočasi ter da se premalo naredi v manjših okoliških vaseh. In njegov moto: Ko se nečesa lotiš, naredi to do konca.

Vaški skupnosti predseduje **Igor Mavsar**. Po poklicu je ključavničar, zaposlen pa v Revozu kot upravljalca robotizirane linije. Je poročen in oče dveh sinov. V duhu njegovega mota naredi sam se zelo veseli, ko družini uspe dodati nekaj k videzu domačije - radi namreč urejajo okolico, ko pa pokličejo domači gasilci, se odzove njihovem klicu. Delo v vaškem svetu ga spremlja že ves čas. Veliko je bilo skozi leta narejenega za vas, seveda s pomočjo vseh vaščanov. *"Spremembe v vasi se odvijajo po načelu, da obstoječe stvari izboljšamo, vzdržujemo in po predlogih občanov dodajamo,"* pravi, s čimer izboljšujejo varnost, počutje in skrb za okolje. *"Da, zelo se izplača imeti vaško skupnost, saj lahko uspemo le s sodelovanjem vseh občanov,"* so ga naučile izkušnje. Občina po njegovem mnenju dobro napreduje, pasivnost dela prebivalcev pa je zavora za razvoj. Prepričan je namreč, da če ne čakaš le na občino, ampak s svojim delom pokažeš voljo, tudi občina doda sredstva in napredek je kmalu viden.



Večina najbrž **Uroša Mavsarja** pozna kot člana ansambla Topliška pomlad, sicer pa se rad loti različnih stvari. Je študent zadnjega letnika kemije in piše diplomsko, najde pa tudi čas za druženje s prijatelji, si pogleda kakšen dober film in hodi na športne tekme. *"Če želiš nekaj spremeniti, moraš za to največ storiti sam,"* je prepričan. Želi tvorno soustvarjati prihodnost vasi in občine, zato je sodelovanje v svetu zanj velik izziv. Pomembno se mu zdi druženje in povezovanje ljudi v vasi, zato v ospredje postavlja sodelovanje vaščanov pri vseh odločitvah. Podobno kot ostali je namreč prepričan, da lahko skupaj dosežejo več - lažje je rešljiva tako težava posameznika kot skupnosti. Kako pa gleda na razvoj občine? *"Ta je pogojen z denarjem, ki ga dobi. A tu je še ne dovolj izkoriščen potencial evropskih sredstev. Menim, da je pot, po kateri občina trenutno hodi, dobra, saj dela po svojih zmožnostih."*



Sebastjan Novak se je v Kočevske Poljane priselil iz prestolnice, si ustvaril družino in pomaga na družinski kmetiji. Po poklicu je elektrotehnik energetik in ima svoje podjetje. V prejšnji sestavi je predsedoval svetu vaške skupnosti, zdaj je član. Tudi on prednost vaške skupnosti vidi v tem, da lahko sami pripomorejo k ureditvi in razvoju vasi, od občine pa pričakuje, da jim pri tem pomaga - tudi pri razvoju kmetijske dejavnosti, veliko vlogo občine vidi npr. pri usklajevanju z lovsko družino. Pri tem ima v mislih predvsem veliko škodo, ki jo na njivah povzroča divjad, kmetje pa so pri reševanju te problematike prepuščeni sami sebi. *"Da ne bom samo kritičen, so tudi ljudje, ki so pripravljeni pomagati pri večjih sezonskih opravilih, a jih je vse manj,"* pravi in dodaja, da je vpliv mesta na vasi prevelik, mladina pa si želi živeti v mestu, kjer je manj obveznosti do domače zemlje. Zato je njegov moto dajmo podeželje

Kdo sedi v občinskem svetu?



MOJCA KREN

Enajsti mesec v letu in enajsti svetnik občinskega sveta po abecednem redu. To je Marjan Štangelj, ki ga Topličani poznajo kot podjetnika, kot avtoprevoznika oziroma danes se bolj posveča logistiki, ki ji moraš biti, pravi, povsem predan. H kandidaturi za občinskega svetnika na Listi za prihodnost občine ga je nagovoril takratni kandidat za župana te liste Primož Primec, kandidiral pa je tudi ob podpori Vaške skupnosti Pod Srebotnikom in Turističnega društva Pod Srebotnikom

MARJAN ŠTANGELJ

Na topliških prireditvah pogreša Topličane



Doma je iz Občic, kjer je tudi sedež njegovega podjetja, ki ga je, potem ko je nekaj let delal v transportnem podjetju v Ivančni Gorici, ustanovil leta 1991 in ga ima še danes, leta 2006 pa je k s. p. dodal še podjetje Transport Štangelj d. o. o. Prvo se ukvarja z oddajo nepremičnin v najem, drugo pa z logistiko in transportom. Če je imel še pred leti pet ali šest zaposlenih, je danes drugače, saj sta zaposlena le dva. V teh kriznih časih je bilo namreč treba znižati stroške, kot partnerje pri prevozihi pa je obdržal zgolj resne plačnike, saj je tudi sam večkrat izkusil, kaj pomeni, ko ti nekdo že opravljenega dela ne plača. Skrbi za logistiko, saj pri 51 letih ne želi več večine časa preživeti zdoma, ampak se želi posvetiti ohranjanju zdravja, družini in trem otrokom. Tudi to delo mu sicer vzame veliko časa, na razpolago mora biti namreč 24 ur na dan, a je vsaj doma.

Delo v občinskem svetu jemlje kot svojo aktivno vlogo pri razvoju občine. »Biti moramo pošteni in delati za vse občane enako, pri tem pa seveda upoštevati predpise,« pravi. Zadovoljen je z raznolikostjo v svetu, želi pa si, da bi bila vloga svetnikov močnejša in da bi občinska uprava bolj prisluhnila njihovim predlogom. Meni tudi, in pri tem ni edini svetnik, da na sejah odločajo o preveč stvareh hkrati. Gradivo je za tako kratek čas, kot ga imajo na voljo, preobsežno in ga je težko do potankosti preštudirati. V Dolenjskih Toplicah pogreša večje sodelovanje med občino in termami, prepričan je, da bi prva morala imeti več od gostov, ki pridejo v kraj. Bolj pa mora živeti tudi kultura, čemur bi občina morala nameniti več sredstev. Žalosti ga, da na prireditvah večkrat opazi vaščane okoliških vasi, Topličanov pa je malo in to bi se moralo spremeniti, bolj dejavna bi morala biti tudi društva, njihovo prizadevnost pa naj bi občina še bolj nagradila in podprla. V občini pa pogreša tudi večnamenski športno-rekreacijski center za mlade, ki se nimajo kam dati. Tako bi veliko bolj zdravo izkoristili svoj prosti čas.

Sicer pa si Štangelj že več let prizadeva, da bi rešili potok Črmošnjica oziroma življenje v njem, saj del struge zaradi elektrarne vsaj enkrat na leto popolnoma presahne oziroma potok ne teče po svoji strugi. A za zdaj se nič ne premakne, živijo pa umirajo.

Narava mu je tudi sicer ljuba, rad skrbi za okolico domače hiše, obdeluje vinograd na Riglju, se odpravi na kakšen sprehod, z ženo pa se večkrat usedeta tudi na motor, s katerim sta prečesala že sosednje države ter Grčijo in Korziko. Dejaven je tudi v društvu vinogradnikov, Turističnem društvu Pod Srebotnikom in Društvu za ohranjanje partizanskih grobišč.

Obnovljena hiša na Cerovcu



BARBARA OZIMEK, OZRK Novo mesto

Od novembra 2014 do konca oktobra 2015 smo na Območnem združenju RK s pomočjo donatorjev, ki so podarili denar, material in storitve, organizirali akcijo za obnovo hiše na Velikem Cerovcu. Ta je bila stara več kot sto let in ni imela kopalnice, imela je le kuhinjo in spalnico.

Družino, ki smo ji pomagali, sestavljajo mati Jožica in štirje otroci (15, 13, 11, 9 let).

Na pobudo Centra za socialno delo Novo mesto smo se na Območnem združenju RK Novo mesto odločili, da organiziramo akcijo pomoči za družino pri obnovi hiše. Treba jo je bilo dvigniti v mansardo za pridobitev sob za otroke, narediti novo streho, vse nove instalacije, v spodnji etaži pa kopalnico, kuhinjo in dnevno sobo. Treba je bilo urediti tudi lastništvo hiše in gradbeno dovoljenje, kar smo pridobili na podlagi izdelanega projekta. Gradbena dela je po pogodbi, ki je vsebovala tudi donacijo, izvedel Malkom, d. o. o., nadzor je donatorsko prevzela Zarja, d. d., obrtniška dela so izvajalci izvedli donatorsko, veliko so podarili tudi materiala.

Predračunska vrednost je znašala 60 tisoč evrov.

Akcija zbiranja sredstev je potekala na posebnem računu pri OZRK NM, prispevale so gospodarske družbe (15), javni zavodi (7), društva in krajevne organizacije RK (37) ter več kot 300 posameznikov, največ krajanov bližnjih vasi. Zbrali smo 19.525,56 evrov. Odhodki prek RK so znašali 22.174,97 evrov. Z 10 tisoč evri se je v akcijo vključilo tudi Društvo prijateljev mladine Mojca Novo mesto, ki je pokrilo del gradbenih del in stroške centralne napeljave.

Rezultati so vidni, obnovljena hiša bo omogočala lepo življenje družini, dobro osnovo za razvoj otrok in mami zadovoljstvo ob spoznanju, da so ljudje solidarni in želijo pomagati.

Zahvala vsem, ki so bili kakorkoli vključeni v akcijo, brez sodelovanja in dobre volje vseh nam ne bi uspelo.

S finančnimi sredstvi, materialom in storitvami so prispevali: Društvo prijateljev mladine Mojca Novo mesto, Malkom, d. o. o., Zarja, d. d., Spina, d. o. o., Bramac strešni sistemi, d. o. o., Gozdno gospodarstvo Novo mesto, d. d., Žaga Soteska, Damjan Zupančič, s. p., Kramaršič, krovstvo in kleparstvo, d. o. o., Gazvoda Rok, s. p., Solis Straža, d. o. o., Velux Slovenija, d. o. o., Ursa Slovenija, d. o. o., in Agencija za šport Novo mesto, Roletarstvo Medle, d. o. o., Slikopleskarstvo Ivan Janko, s. p., Kamnoseštvo Lukšič Marjan, s. p., Fragmat tim, d. d., Laško, Fibran nord, d. o. o., Jub, d. o. o., Dol pri Ljubljani, Klemont, Klemen Grill, s. p., Baustoff+metall, d. o. o., R2A projekt, d. o. o., Ljubljana, Parketarstvo Novak, d. o. o., Alpod, d. o. o., Sekcija inštalaterjev-energetikov - Območna obrtno podjetniška zbornica Novo mesto: Novoglobal, d. o. o., Novo mesto, Monter Novo mesto, d. o. o., Turk-si, d. o. o., centralna, Jože Žagar, s. p., Instalaterstvo Muhič Marko, s. p., Utrip, d. o. o., Kolpa, d. d., Metlika, Slap, d. o. o., Stari trg ob Kolpi, Danküchen studio Novo mesto, Sekcija lesnih strok - Območna obrtno podjetniška zbornica Novo mesto: Mizarstvo Florjančič Roman, s. p., Mizarstvo Mojstrovčič, s. p., Mizarstvo Iskra Darko, s. p., Mizarstvo Golob, d. o. o., Ključavničarstvo Šmajdek, d. o. o., Kalcer, d. o. o., Lesnina, d. o. o., PE Novo mesto, Starles, d. o. o., KZ Krka, z. o. o., PE Agrosvet, Ljubljanska 80, Živex trgovina, Novo mesto, Trbanc, d. o. o., Odvetnica Suzana Judež, Rdeči križ Slovenije, Slovenska ljudska stranka Novo mesto, Pušnik - Novljan, d. o. o., Krka, d. d.,

MO Novo mesto in mnogi mali donatorji, posamezniki, KORK.

Zahvala vsem donatorjem, brez njih nam tega projekta ne bi uspelo zaključiti.



Prenovljen turistični portal regije



RAZVOJNI CENTER NOVO MESTO

Od oktobra je jugovzhodna regija bogatejša za prenovljen turistični portal destinacije Dolenjska, Bela krajina in Kočevsko-ribniško www.visitdolenjska.eu. Z razvojem komunikacijskih orodij se destinacija pridružuje smernicam promocije turizma na nacionalni ravni (Slovenska turistična organizacija). Osrednji turistični portal povezuje turistično ponudbo celotne regije in predstavlja pomemben vir informacij potencialnim turistom.

Prednosti:

- na voljo v slovenskem, angleškem, nemškem in italijanskem jeziku
- prilagojen pametnim telefonom in tablicam
- poudarek na slikah in interakciji na družbenih omrežjih
- omogoča neposredno oddajo povpraševanja pri ponudniku
- preglednejši nabor ponudbe destinacije
- prikaz lokacij na Googleovem zemljevidu
- omogoča »varno« povezavo za varnejše brskanje

Vsebine spletnega portala bomo v sodelovanju s ponudniki, TIC-i, občinami ter ostalimi deležniki redno osveževali ter skrbeli za uporabniku prijazen prvi stik z destinacijo.

Vabljeni k obisku in k sooblikovanju vsebin!



Zahvalna nedelja na Uršnih selih



CIRIL JAKŠE
MILAN ZADNIK

Tudi letos smo se v podružnični cerkvi Povišanja svetega Križa na Uršnih selih, župnija Toplice, na zahvalno nedeljo spoštljivo zahvalili Bogu za prejete darove narave.

Okrasitev oltarja s pridelki je izdelala **Sonja Poreber**, za kar se ji farani lepo zahvaljujemo. Iskren Bog plačaj za vloženi trud.

Duhovni pomočnik **Janez Jesenovec** pa se je na koncu maše zahvalil še vsem ljudem dobre volje, ki skrbimo, da je cerkev lepo urejena.



Javna razsvetljava tudi v Občicah



VAŠKA SKUPNOST POD SREBOTNIKOM

6. novembra smo uradno »razsvetlili« tudi del Občic. Dogodek, na katerega smo dolgo čakali, saj je ta del vasi nekoč že imel javno luč, ki so jo prižigali in ugašali ročno. Na odprtju se je zbralo precej domačinov, župan **Jože Muhič**, direktor občinske uprave **Rado Javornik**, program pa je povezoval **Primož Primec**. Za kulturni del so poskrbele ljudske pevke Rožce, za kar se jim najlepše zahvaljujemo.

Prisotne je na začetku pozdravil predsednik sveta vaške skupnosti **Željko Hohnjec**, ki je na kratko povzel potek izgradnje ter pohvalil hitrost od odločitve do izpeljave projekta. Domačin, občinski svetnik **Marjan Štangelj** je izpostavil potrebo po nadaljnji izgradnji javne razsvetljave ter ostale infrastrukture. Župan je prisotne seznanil s tehničnimi podatki javne razsvetljave ter pohvalil delo vaške skupnosti. Trasa delno poteka po že obstoječem cevnem razvodu, ki so ga namestili ob izgradnji optičnega omrežja, treba pa je bilo pridobiti še vsa soglasja za priklop na novo priključno omarico, je pojasnil župan **Jože Muhič**. Nove svetilke so sodobne izvedbe v LED tehnologiji ter varčne. Vrednost izvedenih del je znašala dobrih 17 tisočakov. Občina namerava v prihodnje traso podaljšati še do križišča z državno cesto oziroma do bližnjega avtobusnega postajališča, je še dodal Muhič.



Poleg prve javne razsvetljave v naši skupnosti pa se letos lahko pohvalimo, da smo skupaj z občinsko upravo uspeli zelo dobro poskrbeti za varnost šolskih otrok, uredili smo nove komunalne otoke in ustrezno opremili obstoječe. Na koncu smo vse prisotne povabili v klet Kulpar pri Kopovih na zakusko, za katero so poskrbele naše domačinke. Druženje, pesem in veselo razpoloženje so se nadaljevali do poznih večernih ur.

Božični pohod z baklami

KPL Kanja v **četrtek, 24. decembra 2015**, že tradicionalno pripravlja božični pohod z baklami. Zbirno mesto in odhod je izpred občinske stavbe ob 17. uri. Hoje je za približno eno uro z vmesnim postankom za okrepčilo. Prihod nazaj je predviden okoli 18.30.

Organizator pripravlja tudi presenečenje. Štartnine ni, vabljeni pa občani, gostje in vsi, ki ste radi v dobri družbi. Bakle prinesite s seboj, kupili pa jih boste lahko tudi na zbirnem mestu.

Novoletni pohod na Pogorelec

KPL Kanja Dolenjske Toplice organizira tradicionalni novoletni pohod na Pogorelec, ki bo v **petek, 1. januarja 2016**.

Štart bo iz Podturna (175 m) na Pogorelec (826 m). Hoje je za približno uro in pol. Odhod bo ob 9. uri izpred gozdnega gospodarstva v Podturnu, srečanje na vrhu pa okrog 11. ure. Tudi letos seveda sledijo malica iz nahrbtnika ob ognju in presenečenja. Ob ugodnem vremenu bodo po 12 uri z vrha odleteli jadralni padalci.

Vljudno vabljeni vsi, ki jim dobra družba ni odveč!

Pri mostu se dogaja, načrt bolj povezati turistično ponudbo

MOJCA KREN
GOSTIŠČE KOLESAR

Pred poletjem je nekdanje gostišče Lovec dobilo novo podobo, **Robert** in **Jasmina Tekavčič** sta se namreč lotila zahtevnega podviga in samevajočemu prostoru vdihnili novo življenje. Pub pri Mostu je v kraj prinesel še več življenja tako za domačine kot turiste. A stavba ponuja veliko več kot le prostor za pub, tako sta že do sredine poletja v prvem nadstropju uredila prenočišča in naletela na dober odziv. Prva poletna sezona je uspešno pod streho, jesenski in zimski čas, ko je turistov manj, pa je treba izkoristiti za načrtovanje novih podvigov.

V novembru in decembru so tako tematsko obarvali četrtkove večere, ki jih vodi kantavtorica **Erika Kralj**. Vsak četrtkov večer tako v Pubu pri Mostu gostijo goste z različnih področij, z zanimivimi izkušnjami, ki jih v pogovoru s Kraljevo delijo z obiskovalci. Ali bodo večere nadaljevali tudi po novem letu, je odvisno od odziva, pravi Robert Tekavčič, vsekakor pa si želijo, da bi se ti dobro prijeli, kar bodo skušali doseči tudi z gosti s širše slovenske scene. Sočasno se v pubu odvija tudi tarok večer, ki bo morda prerasel v »resnejšo« tekmo za kakšno nagrado.

Pestro pa bo tudi po novem letu, Tekavčičeva namreč pripravlja resničnišni šov, v katerega se lahko prijavi vsak. In kaj bo počel? Za nekaj ur se bo prelevil v natakara. Kdor bo ustvaril največ prometa, bo na koncu osvojil 500 evrov. Ne bo pa letos prireditve NiZime, ki je prejšnja leta v Toplice privabljal številne obiskovalce od blizu in daleč. »Mislim, da je čas za premor, vsekakor pa to ne pomeni, da prireditve ne bomo uvedli spet čez nekaj let,« razloži Robert.

Jesen in zima pa sta pravi čas za razmislek o novih izzivih in priložnostih. Tako se je porodila zamisel, ki sicer tli že precej časa, da bi bolj povezali topliško ponudbo in za turiste oblikovali posebne pakete oziroma vzpostavili sistem trženja teh produktov. Na ta način bi povezali že obstoječe ponudnike, hkrati pa bi bili ti manj obremenjeni s čakanjem na turiste. Kot primer Robert navede jahanje, ki bi bilo npr. ob torkih in bi se turisti lahko prijavi nanj. In takih primerov je v topliški občini lahko še veliko. »To bi bilo boljše tako za turiste, ki bi tako imeli neko časovnico, ki bi jih lahko sledili, dogodek bi bil organiziran, kar si želijo, pa tudi za ponudnike, ki jim ne bi bilo treba vse dni čakati na morebitne turiste, ampak bi točno vedeli, kdaj bodo prišli, in bi se mu tako lahko tudi bolje posvetili,« razloži

in doda, da bi potem to časovnico morali imeti vsi sobodajalci, da bi bili gostje kar se da dobro obveščeni. Dodatna ponudba k termam je namreč vse bolj pomembna, saj jo turisti iščejo in želijo. Kot vsak začetek, bi bil tudi ta težak, a Tekavčičeva sta prepričana, da bi se to dobro prijelo. Idejo sta že predstavila nekaterim ponudnikom in naletela na dober odziv. Si pa želita, da bi pri tem sodelovali res vsi, ki bi želeli, zato vse pozivata, da vzpostavijo stik z njima, da se bo skupna zgodba lahko odvila naprej. V slogi je namreč moč, pravi Robert, ki pričakuje, da se bodo pozitivno odzvali tudi v termah.

V mislih že ima tudi projekt, ki se ga s somišljeniki loteva skupaj z zavodom za gozdove in zavodom za varstvo kulturne dediščine. Da bi turistom pričarali edinstveno doživetje - srečanje z rjavim medvedom v njegovem življenjskem prostoru, kot nekakšen safari v Kočevskem rogu, ki pa nikakor ne sme postati množičen, saj mora Rog ostati to, kar je danes. Prepričan je, da bi tudi s tem produktom lahko privabili turiste, predvsem iz tujine, ki bi jim posebej izurjeni vodniki s pomočjo razstave predstavili podrobnosti o tej zveri, nato pa bi se skupaj podali še v njen dom. Pri tem projektu, če bodo zanj dobili vsa potrebna pozitivna mnenja, računajo tudi na evropska sredstva, morda prek novonastale Lokalne akcijske skupine STIK ali pa kako drugače.



Četrtkov večer s cvičkovo princeso Evo Somrak

Šola zdravja tudi v Soteski

MOJCA KREN
MARKO MAJHEN

Že leto dni je, odkar se je topliški skupini Šole zdravja pridružila soteška. Vodja in pobudnica skupine **Kristina Struna** je namreč po terapijah zaradi težav s hrbtenico začela hoditi na jutranjo telovadbo oziroma Šolo zdravja v Dolenjske Toplice. A se ji je kmalu utrnila zamisel, da bi lahko telovadili tudi v domači vasi.

Tako se je skupinica novembra lani zbrala prvič, od takrat pa polurna telovadba po metodi Nikolaya Grishina predstavlja njihov vsakdan. A ne le to, šestim, sedmim 'oranževcem' - ime se jih je prijelo zaradi prepoznavnih oranžnih majic - se jih je kmalu pridružilo še več, danes pa skupina šteje enajst ali 12 članov - najmlajša članica, ki je kdaj obiskala telovadbo, je bila stara komaj štiri leta, najstarejša pa je že napolnila osem desetletij.

Prostor pri soteškem gasilskem domu (če je vreme slabo pa v domu) je vsak dan, razen ob nedeljah in praznikih, živahen že navsezgodaj. Začnejo namreč ob osmi uri in to ne glede na letni čas in ne glede na vreme. »Medse vabimo še ostale vaščane in sosede. Več nas je, lepše je, s telovadbo pa poskrbimo za svoje zdravje in dobro počutje,« pravi Strunova, ki si želi, da bi se jim pridružili tako Soteščani kot vaščani ostalih vasi. Druženje pa ni obrodilo le boljše giblivosti, nastala je tudi himna soteške skupine Šole zdravja, katere avtorica je **Ana Volf**:

*Soteska je prav lepa vas,
skoz njo teče Krka prav počas.
Ob Krki tej pa grad stoji,
spominja me na mlade dni.
Tam vsako jutro se dobimo,
soncu lep pozdrav mi podelimo,
se materi zemlji zahvalimo,
mi, ki mir, ljubezen,
zdravja vsem želimo.*

*Leva, desna, ena, dva,
dan po jutru se pozna.
Leva, desna, en, dva, tri,
še srce se veseli.
Ko razmigajo naše se kosti,
nasmeh na ustih zažari,
ko dlan dotakne se dlani.
Tukaj sem in nisem sam,
zato veselo pozdravljam novi dan.*



Lučke in bele krizanteme



HELENA MIŠA KULOVEC

Krajevno združenje borcev za vrednote NOB

»Krizanteme prav zdaj najlepše cvetijo, zato na dan spomina na mrtve z njimi okrasimo grobove in spomenike. Na grobovih sorodnikov, borcev in drugih pomembnih mož in žena pa prižgemo tudi lučke in tako povemo, da se še vedno s hvaležnostjo spominjamo njihovih dobrih in pogumnih dejanj,« je na žalni svečanosti pred praznikom povedal **Tit Čatović**, učenec domače šole. Pa ne samo on, na slovesnosti so sodelovali še **Patrik** in **Rebeka Höfferle** s pesmico Deklica in mamica ter **Barbara Bučar**, ki je prebrala odlomek o smrti domačina - Podturnčana Andreja Samide-Endeja. S pesmimi je slovesnost popestril pevski zbor osnovne šole pod vodstvom učitelja **Roberta Kohka**, vse skupaj pa je vodila učiteljica **Marija Andrejčič**. Na slovesnosti sta z recitacijama sodelovala še člana Veselega teatra **Dušan Luthar** in **Drago Primc**.

Med slovesnostjo je k spomeniku cvetje položil župan **Jože Muhič**, govornik pa je bil predsednik krajevnega združenja borcev za vrednote NOB **Avgust Bradač**, ki je med drugim povedal: »V kamen vklesan spomin je namenjen predvsem nam, ki smo rojeni po vojni. Nam, ki ne moremo črpati nauka iz lastnih izkušenj, temveč iz zgodovinskih učbenikov in ustnega izročila, ki pa počasi izginja. Nauk, katerega univerzalnost daleč presega politične interese. Obdobja krize so se v preteklosti prevečkrat izkazala kot priročna priložnost za suspenz demokratičnih, civilizacijskih pridobitev in krvavo reševanje tlečih konfliktov v družbi. Borke in borci so v težkih časih premgli pogum in sledili svojemu občutku za prav. S tem so nam vsem izborili temeljne vrednote, kot so svoboda, dostojanstvo, človekove

pravice, ki so se nam še do pred kratkim zdele samoumevne. Danes pa se vedno bolj kaže, da kriza, v kateri se je znašel svet, znova ogroža te vrednote, četudi ne pokajo puške pri nas in ljudje ne umirajo v taboriščih. Vsakokrat, ko pogledamo spomenik, pred katerim stojimo danes, ali kateri koli, saj jih je veliko po naši Sloveniji, se moramo spomniti, zakaj so se borili oni, in se zavedati, kakšna naloga je pred nami. Če tega ne bomo znali ali zmogli, so zaman vse človeške žrtve in vsi spomeniki sveta. Pozabimo na medsebojna strankarska nasprotja in naj prevlada razum malega človeka.«

S svečanosti so ljudje odhajali s prijetnimi občutki, saj je lepo izzvenela z nastopom učencev in njihovih mentorjev ter članov Veselega teatra. Hvala vsem sodelujočim.



Razpis za festival narodnozabavne glasbe



TIC DOLENJSKE TOPLICE

11. Novoletni festival narodnozabavne glasbe Dolenjske Toplice 2015 bo **v soboto, 26. decembra 2015**, s pričetkom ob 17. uri (s predhodnimi tonskimi vajami, izvedenimi po razporedu) v Kulturno kongresnem centru v Dolenjskih Toplicah. Rok za oddajo prijave je **10. december 2015**. Na festivalu bo nastopilo do 12 ansambljev po izboru organizatorja. Vsak ansambel bo moral zaigrati eno avtorsko skladbo, lahko že predvajano, vendar ne zmagovalno na festivalih, in eno skladbo iz zakladnice slovenske narodnozabavne glasbe (ne lastno!). Strokovno žirijo bodo sestavljali predstavniki narodnozabavne glasbe. Podeljene bodo tri osrednje nagrade, zlati, srebrni in bronasti Termalček, ki bodo skupek ocen strokovne komisije in občinstva, ter trije pokali v kategorijah po izboru strokovne žirije.



Pravljica o božičnem drevescu



ZVONKA PETERLIN, Knjižnica Dolenjske Toplice

Spet je tu december, za mnoge najbolj čaroben mesec v letu. To je čas izdelovanja adventnih venčkov in voščilnic, peke slastnih piškotov, zavijanja daril, čas, ko dom zadiši po ingverju, pomarančah in limonah, cimetu in klinčkih. In ker je december najbolj pravljichen za otroke, jih lahko razveselite z **urico pravljic** v topliški knjižnici **v torek, 15. decembra, ob 17. uri**.

Pripovedovali bomo pravljico o božičnem drevescu, ki je bilo tako majhno in neznamo, da ga ni nihče cenil, dokler ga nista opazila deček in njegov očka, ki sta iskala božično drevo. Sledila bo ustvarjalna delavnica, na kateri bomo ob prijetni glasbi s skupnimi močmi izdelali veliko smreko iz krep papirja, ki bo polepšala naše prostore.

Bolj kot materialna darila je dragocen čas, ki ga preživite s svojimi

bližnjimi, naj bodo to sprehod v naravo, družinski obisk prijateljev ali kakšne prireditve, skupno ustvarjanje, topel objem, vroča čokolada ... Naj bodo vaši prazniki prijetni, polni zadovoljstva, hvaležnosti, miru, razumevanja in ljubezni. In naj tako ostane tudi v novem letu. Srečno!



Veseli teater v filmu Usodna zмота



KUD VESEL TEATER

Od sredine oktobra na različnih lokacijah Dolenjske poteka snemanje dokumentarno-igranega celovečernega filma *Usodna zмота*.

Film slovensko-italijanske koprodukcije pripoveduje zgodbo o največji sodni zmoti v Sloveniji. Leta 1974 je Martin Uhernik iz Gabrja po krivem obdolžen za umor sosesa Jakoba Luzarja. Za sodelovanje pri umoru obdolžijo tudi njegovo ženo Ano. Med prestajanjem osemletne kazni družina razpade: umre žena, osem- in 12-letni otrok sta prepuščena drugim. Domačini nizajo pripovedi o domnevnem morilcu, nakazujejo pa tudi možnost, da je v zločin vpleten nekdo drug. V zaporu Uhernik piše pisma in jih naslavlja na najrazličnejše ustanove, celo na maršalat v Beogradu. Dokazuje, da ni morilec in da sodišče ni ravnalo prav. Po prestani kazni se vrne na svoj dom, v katerem želi na novo zaživeti in pozabiti na usodno zмотo, ki ga je pahnila za rešetke in zaznamovala za vse življenje. Bolj kot se oddaljuje čas od zločina, bolj je jasno, da so Uhernika obsodili zgolj na osnovi govoric in domnev. Zato po krivem obdolženi skupaj z odvetnikom vložijo zahtevo za obnovo procesa. Po 30 letih kalvarije Martin Uhernik doživi katarzo: slovenska sodna oblast razveljavi sodbo, izrečeno leta 1975. Uhernik odhaja s sodišča, v njegovem žepu sta oprostilna sodba in odškodnina, spremlja ga tudi opravičilo pravosodnega ministra.

K sodelovanju pri filmu so povabili tudi igralce treh lokalnih društev, in sicer KUD-a Veseli teater, Dober dan teatra iz Prečne in Teatra Otočec. V glavnih vlogah nastopata **Sandi Bradac** kot Martin Uhernik in **Vanja**

Lukšič kot Ana Uhernik iz domačega Veseli teatra. Poleg njiju barve Veseli teatra zastopajo še **Boris Gregorčič**, **Tina Gryš**, **Suzana Lipar**, **Dušan Luthar**, **Matej Pečjak**, **Drago Primc**, **Darko Šenica**, **Tomaž Zupančič** in **Gregor Žnidaršič**.

Ključni ustvarjalci 80-minutnega filma v produkciji Casablanca film production, RTV Slovenije in Quasar Italija so scenarist **Zdenko Kodrič**, režiser **Boris Jurjaševič**, direktor fotografije **Rado Likon** in producent **Igor Pediček**. *Usodna zмота* bo predvidoma končana spomladi 2016 in bo prikazana v rednem programu RTV Slovenije in tudi na italijanski TV.



Literarni večer v knjižnici



ZVONKA PETERLIN, Knjižnica Dolenjske Toplice

V okviru projekta *Rastoča knjiga* smo v Krajevni knjižnici Dolenjske Toplice 10. novembra pripravili prvi literarni večer. Gost večera je bil **dr. Janez Gabrijelčič**, idejni vodja *Rastoče knjige*. Povedal je, da je minilo že tri leta od ustanovitve *Rastoče knjige* v topliški občini. V tem času je bilo na tem področju veliko narejenega. Poudaril je, da je čutiti povezanost in sodelovanje med občino, podjetji, osnovno šolo, knjižnico pa tudi med lokalnim prebivalstvom, od predšolskih otrok do upokojencev, kar ga zelo veseli.

Istega dne je na osnovni šoli potekala prva delavnica medgeneracijskega branja z **mag. Tilko Jamnik**. Prebirali smo pesmi pesnika **Andreja Rozman Roze** iz knjige *Izbrane rozine* v akciji. Delavnice so se udeležili predstavniki treh generacij, in sicer učenci, zaposleni in upokojenci. V prihodnjih mesecih pa bo sledilo še nekaj tovrstnih delavnic.

In za konec lepa misel dr. Gabrijelčiča: »*Rastoča knjiga* je simbol, ki nenehno spodbuja k človekovi rasti, medsebojnemu spoštovanju, k strpnosti in dobremu.«

Se vidimo v **torek, 8. decembra, ob 18. uri**, na drugem literarnem večeru *Rastoče knjige* v Krajevni knjižnici Dolenjske Toplice. Gostja večera bo **Vesna Majes Klančičar**. Vabljeni!

16. koncert MePZ Dolenjske Toplice



MePZ KUD DOLENJSKE TOPLICE

Bogat je tisti, ki je v srcu in duši zadovoljen. Vse novo leto vam želimo takšnega bogastva.

Člani MePZ Dolenjske Toplice v **petek, 18. decembra 2015, ob 18. uri** v Kulturno kongresnem centru pripravljamo 16. božično-novoletni koncert. Zbor bo vodil **Boštjan Tisovec**. V programu koncerta smo združili 16 let dela, izkušenj, znanj, idej, prijateljstva ter še mnogo več in vse to bomo skupaj z gosti predstavili v celovečerni prireditvi.

Veslimo se vašega obiska!

Odprtje razstave likovne sekcije Jutro



PRIMOŽ PRIMEC

Likovno sekcijo Jutro so pri Društvu upokojencev Novo mesto ustanovili leta 2002. Trenutno sekcijo, ki šteje 34 članov, vodi likovna pedagoginja **Marija Prah**. Povezuje jih skupna ljubezen do likovnega izražanja. Večinoma živijo v Novem mestu ali v njegovi prelepi okolici. So življenjsko in čustveno povezani z vedutami Novega mesta in Dolenjske. Razstava, ki so jo člani Jutra na ogled postavili v topliškem KKC-ju, nosi naslov *Poletje 2015*. Tako so jo avtorji poimenovali, ker so se od zgodnjega poletja do jeseni družili na različnih lokacijah Dolenjske in ustvarjali, dela pa zdaj še razstavili.

Razstavo je odprl akademski slikar **Jože Kumer**, med kulturnim programom pa sta nastopila **Frane Umek**, član Literarne sekcije Snovanja pri Društvu upokojencev Novo mesto, in Mešani pevski zbor Društva upokojencev Novo mesto.



Nastop v Nici



ODBOR MePZ-ja ZA GOSTOVANJA V TUJINI

Za nami je krasna izkušnja in uresničena še ena od skupnih želja MePZ KUD Dolenjske Toplice: nastopiti v Nici in se malo »potepati« po Azurni obali in Monaku ...

Člani MePZ KUD Dolenjske Toplice se na vajah in nastopih dobivamo že 15 let. V povprečju imamo 20 nastopov letno, kar pomeni temu primerno število vaj. Presek svojega letnega dela predstavimo na božično-novoletnem koncertu, letos bo ta že 16. Redno se udeležujemo območnih pevskih revij in smo tudi sicer kar se da dejavni. Poleg želje, da naša skupna pesem prijetno in pravilno zazveni, nas močno povezujejo naša skupna druženja. Tako kot vsa leta doslej, smo se vse leto veselili gostovanja v tujini.

Kar precej truda je bilo vložnega, da smo uresničili naš načrt. Odbor MePZ-ja za gostovanja v tujini je tudi letos izpeljal pravi podvig: zasnoval je za pevce prijeten program potovanja ter nastopa in zbor se je lotil zbiranja sponzorskih sredstev. Tega potovanja ne bi realizirali brez našega najbolj prizadevnega člana za organizacijo potovanja Slavka Strune. Sponzorji so se res lepo odzvali, za kar se jim toplo zahvaljujemo. Na tak način smo se pevci potovanja udeležili z minimalnim osebnim prispevkom. Z nami so potovali tudi naši domači in prijatelji.

V poznih večernih urah smo 16. oktobra za sabo pustili deževne Toplice. Za varno vožnjo sta poskrbela preverjena šoferja iz Avtobusnih prevozov FS, na poti pa nas je spremljala tudi odlična vodička Minka. V zgodnjih jutranjih urah smo pozajtrkovali okusne dobrote, ki so nam jih pripravili v Oštariji ter se odpravili na prvi ogled. V vasi Eze smo si ogledali znano parfumerijo Fragonard, si napasli svoje nosove in oči ter olajšali denarnice.

Sledil je ogled Nice z vsemi lepotami kulturne dediščine. Nica je mestoin občina v jugovzhodni francoski regiji Provansa-Alpe-Azurna obala. Z malo manj kot 350.000 prebivalci je največje mesto na Azurni obali in peto največje v Franciji. Sprehodili smo se vzdolž Angleške promenade in si ogledali stari del Nice in trga Garibaldi. V čudovitem parku sredi mesta je nastala tudi ena od skupnih fotografij. Najpogumnejši so si v Sredozemskem morju namočili noge in si na lepi peščen obali pregreli kosti.

Sledili sta nastanitev v izbrano urejenem hotelu ter večerja. Oboje je vodička reorganizirala zaradi poplav, ki so ta del obale zajele malo pred našim obiskom.

Po zajtrku smo kar takoj odrinili proti cerkvi sv. Boska v Nici. Prijazno nas je sprejel tamkajšnji župnik Štefan Scukman, po maši pa je sledil tudi sprejem slovenskih in hrvaških izseljencev. Med mašo je zbor sodeloval z latinsko mašo Matije Tomca Missa Brevis in ostalim slovenskim sakralnim programom. Zbor je vodil Boštjan Tisovec, v glasbeni instrumentalni spremljavi nas je spremljal Damjan Vovk. Po maši je sledil kratek koncert

s posvetno in domovinsko vsebino. Gostitelji so bili zelo presenečeni in zadovoljni z našim nastopom, kar nam je bilo v veliko veselje. S temi lepimi občutki smo nadaljevali pot po programu in se odpravili na ogled žepne kneževine Monako.

Monako, ki skupaj pokriva le dva km², šteje okoli 36.000 prebivalcev in je druga najmanjša ter najbolj gosto poseljena država na svetu. Glavno mesto je Monte Carlo. Nepozaben bo ostal ogled Oceanografskega muzeja z izjemnim akvarijem pa knežje palače Grimaldijev, trdnjave, stolnice z grobnico knežje družine, v kateri so krasni oltarni nastavki ter veličastne orgle. Na stopnicah pred katedralo je spontano še enkrat zazvenela slovenska pesem in pobožala našo pevsko dušo. Sledil je ogled svetovno znane poti Formule 1, Herkulovega pristanišča in operne palače, gledališča princeze Grace ter casinoja.

Domov smo se odpravili v poznih popoldanskih urah, polni vtisov in lepih spominov, med člani odbora pa se je vse glasneje oglašala misel, da je bil ves napor poplačan in da se je za prizadevne člane zbora vredno truditi tudi v prihodnje.

Naše potepanje so nam omogočili: Gozdno gospodarstvo Novo mesto, d. d., Restavracija Oštarija Dolenjske Toplice, FS prevozi, d. o. o., Rich Computers, s. p., Mizarstvo Nadrah, s. p., Ursia Slovenija, d. o. o., Elfis, d. o. o., Župnija Toplice, Pumpa bar, Krka, d. d., Pizzerija Eldorado, Frizerski salon Jelka Martina Pekolj, s. p., Slavko Struna, s. p. Hvala!



Prihaja 10. Teden teatra v Toplicah



KUD VESEL TEATER

Teden teatra v Toplicah (TTT) postaja tradicionalna društvena prireditve, s katero domačemu občinstvu predstavljamo gledališko ustvarjalnost. Letos ga pripravljamo že desetič! Začeli smo skromno, s predstavami gostujočih gledaliških skupin, v zadnjem obdobju pa je TTT priložnost predvsem za naše premierne nastope. Letos bodo na sporedu kar tri naše predstave. Za najmlajše pripravljamo otroško igro o Žogici Nogici. Večina odraslih pozna lutkovno verzijo, gotovo pa bo pritegnila tudi igrana različica, ki jo pripravlja lutkovna skupina. Presenečenje letošnjega TTT je prva samostojna predstava novoustanovljene mladinske skupine, ki se bo predstavila s pravljico Grigorja Viteza o Zrcalu. Mlade talente v skrivnosti odrske igre uvaja izkušeni dramaturg in režiser **Janez Vencelj**. Pod njegovo taktirko nastaja tudi krstna uprizoritev komedije Avtopilot, katere avtor je režiser sam. Zabavno zgodbo osamljenega šoferja kamiona sestavlja niz skečev, v katerih GPS naprava oživi!

V goste smo povabili prijateljsko gledališko skupino KUD Fofité Medvode s komedijo Hrup za odrom. Ne bo manjkala niti filmski večer. Za izbor najnovejše slovenske filmske uspešnice bo poskrbel **Rok Biček**, ki bo na razgovor po predstavi pripeljal tudi ustvarjalce filma. Vzdušje v avli KKC bomo popestrili s fotografskimi utrinki z naših predstav. Kot vedno

pričakujemo dober odziv občinstva, ki raste skupaj z nami.

Program:

- četrtek, 3. 12., ob 17. uri: igra za otroke **Žogica Nogica**, Vesel teater
- petek, 4. 12., ob 17. uri: otroška komedija **Zrcalo**, Vesel teater
ob 19. uri: **filmski večer** po izboru Roka Bička
- sobota, 5. 12., ob 19. uri: komedija **Hrup za odrom**, KUD Fofité
- nedelja, 6. 12., ob 18. uri: tragikomedija **Avtopilot**, Vesel teater



Društveni pohod na Podstenice



ELICA PAVLIČ, DU Dolenjske Toplice

Že jutro je nakazovalo, da bo 11. novembra lep jesenski dan, ravno pravljen za naš že tradicionalni pohod na Podstenice. Lepo število se nas je zbralo pred GG v Podturnu. Po mehki, z listjem prekriti gozdi poti smo mimo ruševin gradu Rožek, koliševke, gozdne učne poti, pod Pogorelcem prišli do čebelarskega doma na Podstenicah. Pot ni označena, hodili smo po brezpotju, sredi neokrnjene narave, se veselo, brezskrbno pogovarjali o aktualnih temah, opazovali gozd, drevje, ki bo kmalu odvrгло listje in se pripravilo za zimo. Medvede pa smo tudi preganili.

Podstenice, naselje, ki se nahaja na 602 metrih nadmorske višine, ležijo v kraški dolini pod skalno steno pod vrhom Roga, po kateri so dobile tudi ime. Zaznamuje jih bogata zgodovina iz življenja Kočevarjev, pomembno vlogo so imele tudi med NOB. Narava je neokrnjena, z različnimi naravnimi posebnostmi, kot so koliševke, udorne jame, posebne živalske in rastlinske vrste.

V čebelarskem domu smo imeli daljši postanek z okrepčilom. Član našega društva **Stane Šenica**, tudi sam čebelar, nas vedno pričaka z zakurjeno pečjo, čajem. Ogledali smo si čebelarski muzej. Eden pomembnejših eksponatov je čebelarski voz. Zelo zanimiva je maketa predvojnih Podstenic. Takrat je bilo tam 65 stavb, pred začetkom druge svetovne vojne so prebivalce - Kočevarje - izselili, po roški ofenzivi je bila vas požgana, ostala je le kapelica. Danes so tam gozdarska hiša, logarska hiša, lovska kočica in še nekaj stavb.

Podstenice so priljubljena točka pohodnikov, muzej pa nas spominja na nekdanje prebivalce ter združuje čebelarje, saj imajo tu tudi različne prireditve in srečanja.

Podstenice bodo ostale v našem načrtu pohodov, saj so posebne ne samo za Dolenjsko, temveč za našo širšo domovino.



Srečanje krvodajalcev jubilarov

V zadnji številki Vrelca je pomotoma izpadla skupinska fotografija s srečanja krvodajalcev jubilarov. Zato jo objavljamo sedaj.



Občinsko gasilsko tekmovanje v Dobindolu



PRIMOŽ ŽLAK, GČ, občinski gasilski poveljnik
M. B.

V organizaciji PGD Dobindol in OGP Dolenjske Toplice je 25. oktobra na jasi gasilskega doma v Dobindolu potekalo tradicionalno občinsko gasilsko tekmovanje. Udeležilo se ga je sedem tekmovalnih ekip; tri ekipe starejših gasilcev in štiri ekipe člani A.

Med starejšimi gasilci je prvo mesto osvojila ekipa OGP veterani 1, drugo OGP veterani 2, tretje pa PGD Vavta vas. V kategoriji članov je prvo mesto dosegla ekipa PGD Soteska 1, drugo PGD Soteska 2, tretje PGD Podturn in četrto PGD Dobindol.

Z načrtom razvoja gasilstva v topliški dolini vsako leto bolj dosegamo zastavljene cilje; letos se je na novo formirala tekmovalna ekipa OGP veterani, ki je na tekmovanju tudi sodelovala in osvojila drugo mesto v svoji kategoriji. Ker so naši cilji usmerjeni tudi v gasilski podmladek, upam, da bomo na tekmovanjih v naslednjih letih navijali tudi za pionirske in mladinske tekmovalne ekipe naše občine.

Z gasilskim pozdravom »Na pomoč!«



Obiskali smo gasilsko-reševalni center



ROBI, MILENA, METKA IN SABINA, mentorji gasilskih uric

Z otroki, ki obiskujejo gasilske urice v PGD Podturn, smo se 16. novembra odpeljali v Novo mesto. Naš namen je bil ogled gasilsko-reševalnega centra.

Pred garažo gasilskega doma nas je pričakal gasilec **Denis Hadžič**. Popeljal nas je med gasilske tovornjake, ki jih uporabljajo za različne namene. Med ogledom opreme tovornjakov so mladi gasilci veliko spraševali. Zanimalo jih je, zakaj uporabljajo velike električne škarje, motorke, cevi ... Veliko pripomočkov so naši mladi gasilci znali poimenovati, saj so se lani že pomerili v znanju gasilskih veščin. Ogledali smo si tudi pisarno, kjer sprejemajo nujne klice, in videli zemljevid, kjer lahko podrobno zaznajo določeno hišo in lokacijo v primeru nesreče. V uri ogleda smo videli in spoznali veliko zanimivega. Domov smo se odpeljali polni lepih vtisov.



Kostanjev piknik



DUŠAN KRAŠEVEC, predsednik DU Dolenjske Toplice

Sredina oktobra je v našem društvu namenjena druženju ob peki kostanja. Tudi letos smo v letnem programu predvideli, da se dobimo 15. oktobra. Pa s tem ni bilo nič, saj smo morali zaradi neugodne vremenske napovedi dogodek prestaviti. Vremenoslovci so imeli prav. Ves dan je močno deževalo, zato smo se dobili teden dni pozneje.

Vreme je bilo kot naročeno za piknik. Za začetek nam je zaradi drugih obveznosti odpovedal udeležbo vsakoletni pek kostanja, zato smo na hitro dobili nadomestilo, in sicer našega ekonoma **Janeza Avgušтина** s soprogo **Antonijo**. Hvala jima. Na jasi sta zakurila ogenj in za začetek pripravila nekaj kostanja in pijače. Nato pa smo začeli prihajati ostali udeleženci. Kar 40 se nas je zbralo v krogu ob ognju. Zadišali so kostanj, mošt in ostale dobrote, ki smo jih prinesli s seboj. Pridružil se nam je tudi župan **Jože Muhič** in s sabo pripeljal vnukinjo, ki nam je s svojo mladostno iskrivostjo polepšala popoldne. Za zabavo smo zaigrali nekaj iger pikada. Najboljši rezultat je dosegla **Antonija Prosen**. Čas je ob druženju prehitro tekkel in že je bila trdna tema, zato smo se s pesmijo poslovili.

Kako malo je treba, da se običajen dan spremeni v veselo druženje, srečanje s prijatelji, prepevanje, kar prav gotovo potrebujemo v tem življenjskem obdobju.



Veselo martinovanje v Semiču



V prelepem jesenskem popoldnevu smo se z dvema avtobusoma odpeljali proti Beli krajini. Naš cilj je bil Semič. Pred gostilno Pezdirc nas je pričakal lastnik in pogostil z belokranjsko pogačo, kozarcem domačega vina in suhomesnatimi dobrotami. Za dobro voljo je poskrbel harmonikar.

Pričakala sta nas lokalna vodička iz Semiča in predsednik DU Semič **Stane Golobič**. Z njima smo šli na ogled preurejenega središča Semiča. Najprej smo si ogledali cerkev sv. Štefana, ki stoji sredi naselja in je delno obdana s protiturškimi taborskimi obzidjem. Prvič je omenjena leta 1228. V času turških vpadov so jo obdali z obzidjem. Glavni oltar je delo Jerneja Jereba iz leta 1874. Notranjost krasi dve Metzigerjevi sliki, Sv. Štefan in Zadnja večerja. Na stropu visi dragocen benečanski lesteneč. Baročna arhitektura cerkve in njena baročna oprema sodita med najkakovostnejše spomenike sakralne dediščine Bele krajine. Na prenovljenem trškem jedru Semiča – Štefanovem trgu – so cerkev, deloma ohranjeno obzidje obrambnega tabora in prenovljena Taborska hiša (stoji znotraj obzidja), v kateri se poleti odvijajo kulturne prireditve.

Ogledali smo si še kulturni center, ki je bil zgrajen 2008. Je

Zbiramo prijave za letovanje



DUŠAN KRAŠEVEC, predsednik DU Dolenjske Toplice

Kot že nekaj let smo se v društvu tudi za prihodnje leto odločili za letovanje v hotelu Delfin v Izoli. Poleg ugodne cene letovanja (na redno ceno imamo 10 % popust) bomo poskrbeli tudi za avtobusni prevoz s simbolično voznino. Termin letovanja je predviden **od 16. do 23. marca 2016**.

V hotelu, v lasti Zveze društev upokojencev Slovenije, ki ga odlikujeta izjemna lega ob morju in neposredna bližina izolske marine, se z gosti (predvsem z nami upokojenci) družijo že 33 let. Lokacija hotela ponuja veliko možnosti za odkrivanje slovenske obale. Sprehodite se lahko do središča Izole in ob obali do Kopra ali odkolesarite po poti Parenzana do Strunjana in naprej do Portoroža. V hotelu nudijo sprostitve v notranjih bazenih z ogrevano morsko vodo, poleti pa v zunanjem. Ker gibanje pomeni zdravje, dvakrat dnevno vabijo na telovadbo v notranji bazen. Telovadba v telovadnici pod vodstvom fizioterapevta pa bo poskrbela za aktiven začetek dneva. Imajo tudi rusko kegljišče in balinišče, na hotelski recepciji je možna izposoja palic za nordijsko hojo. Na voljo je tudi bogat animacijski program s kulturnimi večeri, z izleti in s sprehodi, tombolo, z glasbo za ples ...

Več o ponudbi na: <http://www.hotel-delfin.si>

Prijave zbira Tilka (tel. 07/30 65 4 65) do konca januarja. Info: Dušan Kraševac (041 792 878, dusan.krasevec@siol.net).



MILICA LUKŠIČ, DU Dolenjske Toplice

večnamenski kulturni dom. V njem so velika dvorana s 310 sedeži, avla za razstave in knjižnica. Tam se odvijajo kulturne, športne, turistične in mladinske prireditve.

Sledilo je veselo martinovanje v gostilni Pezdirc. Prijazni gostinci so nam pripravili obilno martinovo pojedino. Za glasbo je poskrbel ansambel Hit iz Metlike. Krstili smo vino in se dobro zabavali. Bilo je prijetno, čas je hitro minil, nekateri kar niso mogli zapustiti plesišča.



90 let Ivana Fuksa

HELENA MIŠA KULOVEC,

Krajevno združenje borcev za vrednote NOB

Konec oktobra je praznoval svoj 90. rojstni dan naš domačin, pilot Ivan Fuchs. Tudi tokrat smo se pri njem zbrali predstavniki občine, Rdečega križa, borcev za vrednote NOB in upokojencev. Ob dobri kapljici, ki jo Ivan še sam pridelal, in prigrizku je čas ob klepetu kar prehitro mineval. Ivan je pripovedoval o svojem očetu sedlarju pa mami, ki je bila babica v naših Toplicah. Veliko domačinov je spravila na svet in še vedno se je nekateri spominjamo, kako je s kolesom in na njem obešenim cekarjem hodila k poročinam na teren. Ker ni bilo babic, je še po vojni delala do svojega 70. leta. Ivanov spomin je odtaval tudi v šoli v Toplicah. Učili so ga učitelji Gregorc, Resman in Krajgerjeva (Šobarjeva). Pravil je, da otroci takrat niso smeli za pusta v maskare. Ker on ni upošteval navodil, si je nadel masko in šel po Toplicah. Ustavil ga je učitelj Resman, mu dvignil masko in ga spoznal. Naslednji dan je bil v šoli kaznovan. Ivan je bil član Sokola in član igralske skupine. Star 14 let se je šel k stricu v Ljubljano učiti za kleparja in vodovodnega inštalaterja. Pa je nastopila vojna in Ivan je odšel v partizane. Bil je borec Gorjanskega bataljona, sekretar SKOJ četrtega bataljona Gubčeve brigade in komisar čete za zvezo pri Glavnem štabu Slovenije. Ko je bil na skojevskem tečaju v Kočevskem rogu, so zaslišali brnenje letal in ravno nad njimi se je vnel boj med ameriški in nemškimi lovci. Eno od letal je bilo zadeto in se je začelo blago spuščati proti zemlji v smeri Kočevja. Tedaj se je v njem porodila ideja: »Tudi jaz moram postati pilot.« Želja se mu je izpolnila, ko je odšel v Rusijo v pilotsko šolo v Čkalov. Z njim je bil v pilotski šoli tudi Topličan France Šobar. Iz Rusije sta se oba uspešno vrnila s končano šolo za pilota. Ivanovo delovno mesto je bilo v Cerkljah in Zagrebu. Letal je z jurišnimi letali IL 2. Večkrat je z letalom zaokrožil tudi nad Toplicami in Topličani smo ponosno zrl v nebo in modrovali: »To je pa Fuksov Ivan.« Doživel in preživel je dve letalski nesreči.

Tako pripoveduje o drugi, ki se je zgodila julija 1958: »Poleteli smo z letališča Cerklje z nalogo bombardiranja in streljanja v okolico Bihača, kjer smo imeli poligon. Vse je potekalo normalno, a ob vračanju je po preletu Karlovca nekje nad jezerom Črna mlaka začel prekinjati motor letala. Pomislil sem na gorivo, a so mi že sporočili, da se za menoj vali dim. Izključil sem gorivo, da bi preprečil požar in se začel spuščati. Odločil sem se, da zasilno pristanim v nekoliko oddaljeni koruzi, saj so bili pod mano jezero in gozdovi. Pristajalnih koles nisem uporabil, ker bi se pri pristanku prevrnil. Z minimalno hitrostjo sem pristal v koruzi. Ko se je letalo ustavilo, je bilo že iz koruze. Tedaj sem 30 metrov pred sabo zagledal človeka s konjem. Ko sem ga ves začuden vprašal, zakaj se ni umaknil, mi je dejal, da je mislil, da bom ponovno poletel navzgor. O nesreči sem obvestil nadrejene in proti večeru so me prišli z avtom iskat. Vse skupaj se je srečno končalo.«

Oktobra pa ni samo Ivanov rojstni dan. Pred leti je oktobra, po smrti svoje žene, na pokopališču srečal Zalko. Povabila ga je na kostanj in iskrica ljubezni je pri obeh zagorela. Sedaj živita skupaj, večji del v Toplicah, nekaj zimskih mesecev pa v Ljubljani pri Ivanovi hčerki. »Vidiš, pa sem se zopet vrnil v naše Toplice.« Rad se udeležuje različnih dogodkov, proslav, srečanj in izletov v družbi s prijatelji, borci in upokojenci. Še vedno se aktivno udeležuje akcij Društva za ohranjanje partizanskih grobišč v Rogu. Še vozi avto in sam obdeluje svoj vinograd nad Koti pri Soteski. Ivan je vesel človek, vesel, da še živi in še lahko zapleše s svojo Zalko.



DPŽ Dolenjske Toplice na strokovni ekskurziji

DARINKA NARDIN, DPŽ Dolenjske Toplice

Po uspešno zaključenem Prazniku topliškega jabolka smo se članice in člani DPŽ Dolenjske Toplice odpravili na zaslužno ekskurzijo v Spodnjo Savinjsko dolino, ki ji rečejo tudi dolina zelenega zlata. Na pot smo se s polnim avtobusom podali na prvo, s soncem radodarno, novembrsko soboto.

Najprej smo se ustavili na kmetiji Flis (Četina) v Šempetru. Zadnji dve leti se poleg prireje mleka ukvarjajo tudi s predelavo mleka v mlečne izdelke. Te so nam tudi predstavili in pripravili lepo pogostitev. Kmetija je med prvimi v Sloveniji začela uporabljati molzni robot. Za večino je bilo to nekaj novega, zato nam je gospodar **Damjan Četina** nazorno pokazal, kako deluje.

Nadaljevali smo v Žalcu, kjer smo obiskali Ekomuzej hmeljarstva in pivovarstva Slovenije. Popeljali so nas po zgodovini pridelave hmelja, na koncu pa smo poskusili domače pivo Kukec, ki je varjeno po starem receptu iz termalne vode. Da bi videli, kako hmelj pridelujejo danes, smo se odpeljali do kmetije Rojnik v Šempeter, kjer obdelujejo 40 ha hmeljišč. Tam nam je **Marta Rojnik** (mlada kmetica leta 2007) na hmeljišču pokazala rastlino, kakšen je postopek obdelave (večinoma ročno delo, ki ga opravijo Romuni) in pridelave hmelja. Na intenzivnih hmeljiščih gojijo le ženske rastline, ker imajo te več lupulinastih žlez, ki dajejo značilno grenkobo in aromo. Po svetu so zelo cenjene slovenske sorte hmelja (savinjski golding, aurora, bobek). Za nazoren prikaz pridelave, obiranja in sušenja hmelja smo si ogledali še video posnetek ter prostore in stroje na kmetiji. Marsikdo od nas se je ta dan prvič srečal s to panogo in dobil veliko novih informacij.

Pot smo nadaljevali do Keramike Kerus v Kasazah, kjer so nam predstavili družinsko obrt izdelave keramike. Zaradi ročne poslikave je vsak njihov izdelek unikat. Izlet smo zaključili s poznim kosilom na ribniku Preserje. Domov smo se polni vtisov vrnili v večernih urah.

Ta dan je potekalo tudi drugo društveno ocenjevanje potic v organizaciji Društva kmečkih žena Suhe krajine Žužemberk, na katerem so sodelovale tudi članice našega društva. Spekle so sedem potic ter dobile dve zlati in pet srebrnih priznanj, kar je lepa spodbuda za naprej.



Šahovska dogajanja

ŠK DOLENJSKE TOPLICE

Člani Šahovskega kluba Dolenjske Toplice **Emil Luzar, Jože Pucelj, Jure Muhič, Roman Janko, Damjan Gorše** in **Andrej Kregulj** so nastopili v drugi ligi zahod in v močni konkurenci (pet slovenskih reprezentantov) osvojili dobro 4. mesto.

Mladi so nastopili na 1. turnirju dolenjske kadetske lige v Krškem. Med 68 tekmovalci v treh starostnih kategorijah je bila v kategoriji do 10 let **Nika Potočar** tretja med dekleti, **Gasper Celič** pa osmi med fanti, v kategoriji fantje do 12 let je **Lovro Rončević** osvojil četrto, **Peter Pršina** pa šesto mesto.

Na klubskem turnirju je bil med 14 igralci najboljši Damjan Gorše pred Petrom Pršino in Lovrom Rončevićem.

15. mednarodno ocenjevanje medu v Semiču



MARIJA MURN, Čebelarstvo Straža - Dolenjske Toplice

Med je že od nekdaj cenjeno hranilo in zdravilo, je proizvod čebele, v njem je del neokrnjene narave. Pitagora pa je izjavil: »Če ne bi jedel medu, bi umrl 40 let prej.«

V duhu teh besed tudi čebelarji vsako leto nestrpnost pričakujemo, kakšna bo letina. Po katastrofalni lanskim smo letos imeli dokaj normalno medenje. Cvetličnega medu je bilo manj, je pa zato toliko več prinesla gozdna paša. Pojavila se je tudi mana na listavcih. Žal se je večina medu strdila že v satju in povzročila težave prenekateremu čebelarju.

Ob zaključku zadovoljive medene letine je bilo v Semiču organizirano že 15. mednarodno ocenjevanje medenih vzorcev, podelitev priznanj pa je bila 25. oktobra. 140 čebelarjev je posredovalo 223 vzorcev medu iz Slovenije in 68 iz tujine. Tega ocenjevanja smo se udeležili tudi člani Čebelarstva Straža - Dolenjske Toplice. Pokazalo je, da imamo kakovostne različne vrste medu. Člani našega društva smo prejeli enajst zlatih, pet srebrnih in bronasto priznanje ter dve zahvali.

Prejemniki zlatih priznanj so: **Bojan Pirc** za vzorec akacijevega medu, **Čebelarstvo Krese** za cvetlični med, za gozdni med so zlate plakete prejeli **Stanislav Šenica**, **Jože Kapš** in **Bojan Murn**, za hojin med **Bojan Pirc**, **Jože Turk**, **Čebelarstvo Kapš** ter **Stanislav Šenica** in za kostanjev med **Čebelarstvo Šercelj**. Prejemniki srebrnih in bronastih priznanj ter zahval so prav tako oddali vzorce zelo dobrega medu. Morda med ne

odraža tipičnih lastnosti sorte, v kateri je bil ocenjevan, potrošnikom pa bo morda še boljši.

Ta lepa nagrada je prav gotovo vzpodbuda za vse čebelarje. Zavedamo se, da je med le ena izmed čebeljih dobrot, ki je prav gotovo manjša od koristi, ki jih čebele opravljajo v naravi z oprasevanjem. Čebeli kot glavni oprasevalki se lahko zahvalimo za bogat izbor raznovrstnega domačega sadja. Med je sicer mogoče uvoziti, oprasevanja pa ne! Si pa seveda v prihodnje želimo še veliko dobrih medenih letin.

Naj medi!



VAŠE MNENJE

Še enkrat o mrliški vežici v Soteski

(Prijazen odziv na pismo ge. Alenke Hlep)

Vedno sem vesel, ko naredim dobro delo. Tudi ob branju pisanja gospe Alenke Hlep v prejšnjem Vrelcu sem bil. Saj je zaradi mene dobila priliko, da je lahko v polnem blišču nastopila pred soteško javnostjo in v Vrelcu širnemu bralstvu zatrdila, navajam, da je tečna, sitna, trmasta in glasna oseba, ki pa je ni strah! Ne vidim razlogov, da bi ji oporekal. Pa še ves mesec je lahko uživala na lovorikah svojega prispevka.

O njenem pismu ne bi modroval, četudi v njem večkrat poudarja, da sem bil na srečanju z občani žaljiv in nekulturen. Ima vso pravico, da vidi stvari po svoje, postavlja svoje meje, razmišlja po svoje in piše tako, kot ji narekuje vest. Privzdignila pa me je njena trditev, da sem jih izsiljeval! Kot intelektualka gotovo ve, da beseda izsiljevati pomeni, da hočeš nekaj doseči s silo. Ampak, gospa Alenka, kakšno silo sem uporabil? Sem vam grozil, ugrabil koga vaših bližnjih, vas mučil?!

Zgleda, da je gospa pisala o neki drugi zgodbi, kot se je odvijala tam. Kajti zgodba o soteški »mrliški vežici« je drugačna, čisto preprosta: Župan je hotel, z zavzetim odobravanjem gospoda župnika, narediti nekaj dobrega za Sotesko. Zato je predlagal, da občina uredi okolico cerkve sv. Erazma, ki je kulturni spomenik, tako, da bi sodila v čas, v katerem živimo - celovito, vključujoč odstranitev mrtvašnice. Niso ga prosili občani, sam jim je ponudil! A vaščani tega nečejo!

To in samo to sem s tistim sestankom želel zvedeti in sedaj vem. Vse druge besede so bile obrobosti, v katere so (ste) me zvlekli najglasnejši med udeleženci. Z obeh strani je bilo izrečenih tudi nekaj šaljivih prispevkov, ki pa niso nikogar žalile, zato kakršno koli opravičilo z moje strani odpade. Zelo bedna je bila le izjava enega izmed občanov na račun gospoda škofa. Zgodba je tu zame zaključena, vsako besedičenje o mrtvašnici poslej je odveč. Za to namenjena sredstva smo deloma prerazporedili, deloma pa že porabili. Amen!

Moram se pa obregnuti tudi ob verodostojnost silno poveljevanih podpisov proti odstranitvi mrtvašnice. Na moj e-naslov je namreč prišlo po mojem prejšnjem pismu več sporočil, v enem izmed njih piše: »Župan, pri nas se je včeraj oglasil (...), ki zbira podpise, da ne bi podrli mrtvašnice. Imel jih je že okrog 30. Da

se mu ne bi zameril in da bi ga bil čim prej »frej,« sem se podpisal. A če boš res organiziral glasovanje, bom za, da se podre. Dajem pa tebi in župniku črno piko. Podrli bi jo bila, če sta jo zares mislila, pa mir! Nekaj dni bi naši še malo bentili, v glasilu bi vaju popljuvali, kot so te za bazen, potlej bi pa pozabili. Cerkev in okolica pa bi bili urejeni, kot se »šika.« Na gromovnike a.la. (...) se ne bi smela ozirati, saj niti pod razno ne bodo priznali, da so z obnovo brcnili v temo.« Toliko o tem!

Mi je žal, da mrtvašnica do nadaljnjega ostaja? Osebo sem do nje ravnodušen. Žal mi je pa krajanov, ki ne ločijo zrnja od plev, soteških gasilcev, ki bi mrtvašnico podrli in zaslužili nekaj tisočakov, da bi si njihova izčrpana blagajna malo opomogla; in morda gospoda župnika, ki mora, ker očitno ima čut za ubranost, vsakič znova odvrniti pogled od nje.

Konec dober, vse dobro! Gospa Alenka in drugi, uživajte še naprej ob blagodejnem pogledu na vašo mrtvašnico ali kar koli tisto že je! In čez leta pripovedujte svojim vnukom zgodbe o zgodovinskem letu 2015, ko ste se ponosno zoperstavili župniku in županu in hrabro izbrili, da je vaša mrtvašnica še nekaj let neomadeževana privlačila začudene ali pomilovalne poglede mimoidočih. Sanctasimplicitas!

Vse lepo vam želim!

Vaš župan Jože Muhič



Prispevki v rubriki Vaše mnenje so mnenja avtorjev in ne izražajo stališča uredniškega odbora. Uredniški odbor je dolžino komentarjev bralcev in bralk omejil na do 4500 znakov s presledki.

Sadjarska kmetija Bučar – primer dobre kmetijske prakse

KATARINA VOVK, KGZS - Zavod Novo mesto

Sadjarska kmetija Bučar se nahaja v naselju Bušinec in je uvrščena med strme kmetije. Ukvarjajo se s pridelavo jabolk in imajo registrirano dopolnilno dejavnost za predelavo sadja v jabolčni kis, jabolčni sok, suho sadje, marmelade, žganje, likerje in ostale izdelke. Na kmetiji redijo tudi nekaj krav dojlj, bikov in prašičev pitancev ter trop 25 plemenskih ovac za meso.

Glede na velikost kmetij jo uvrščamo med srednje kmetije, saj obdelujejo 9,15 ha kmetijskih površin, od tega imajo 2,94 ha njiv, 2,92 ha travnikov, 2,19 ha travniških sadovnjakov, 0,98 ha intenzivnega sadovnjaka in 0,12 ha vinograda.



▼ Kmetija Bučar na Bušincu

Na kmetiji živijo tri generacije; starši, nosilec kmetijskega gospodarstva in dopolnilne dejavnosti na kmetiji Janez in njegova žena Marija ter hči Mateja in Janja z možem Matevžem. Nosilec kmetijskega gospodarstva in dopolnilne dejavnosti Janez in njegova hči Janja sta zaposlena v lastnem podjetju J&J TRANS za prevoz oseb, njegova žena Marija pa je zaposlena na dopolnilni dejavnosti. Starši so upokojeni, vendar še vedno pomagajo pri delu na kmetiji.

Janez Bučar je leta 1985 zaključil poklicno izobraževanje na Srednji kmetijski šoli Grm Novo mesto in vsako odločitev glede razvoja kmetije skrbno pretehta. Pri izpolnjevanju načrtov pa je čutiti spoštovanje do vloženega dela njegovih domačih in ljubezen do pridelanega sadja in gotovih izdelkov, kar lahko začutijo tudi njihovi kupci.

Razvoj kmetije

Na kmetiji se s pridelavo sadja ukvarjajo že od leta 1955, ko so posadili prvi visokodebelni travniški nasad jablan. V letu 1993 so posadili prvi intenzivni nasad jablan v izmeri 0,46 ha. Okrog leta 2005 so postopno čistili strma zemljišča v zaraščanju in jih spremenili v travniške sadovnjake, ki so jih ogradili z elektro ograjo za namen paše drobnice. V travniških nasadih so namensko sadili stare sorte jabolk (carjevič, bobovec in krivopcelj), ki dajejo najkakovostnejši kis.

V preteklosti so vsa jabolka, ki so dosegala kakovost namiznega sadja, prodali na kmetiji, manj kakovostna pa v predelovalni obrat Dana na Mirni. Zaradi vse slabšega zanimanja slovenske predelovalne industrije po tovrstnem sadju so na kmetiji okrog leta 2005 poskusno začeli s predelavo jabolk v jabolčni kis. Jabolka pridelujejo po pravilih integrirane pridelave, v predelavi jabolk pa imajo uveden sistem HACCP. V letu 2006 je bila zgrajena kisarna, ki so jo opremljali vse do leta 2013 in so bili v tem času kar dvakrat uspešni pri kandidaturi na javni razpis PRP za ukrep 123.



▼ Janez Bučar v sušilnici sadja z znakom kakovosti za jabolčne krljce



▼ Intenzivni nasad jablane, pokrit s protitočnimi mrežami in podprt z nepovratnimi sredstvi na javnem razpisu PRP za ukrep 121



▼ Paša ovac v travniškem nasadu

V letu 2012 so posadili drugi intenzivni nasad jablan, pokrit s protitočnimi mrežami, na površini 0,52 ha.

V letu 2013 so vložili v prostore za sušenje sadja, kuhanje marmelade, v skladišče za gotove izdelke in v prostor za degustacije. Svoje pridelke in izdelke tržijo na domu, tržnici, dobavljajo jih osnovnim šolam in vrtcem prek sheme šolskega sadja, Termam Krka in drugim gostinskim obratom.

Učinki

Tako lasten denar kot tudi vsa pridobljena nepovratna sredstva na javnih EPD in PRP razpisih ter občinskih razpisih so pomagala k povečanju kmetijske pridelave na kmetiji, uvedbi dopolnilne dejavnosti na kmetiji in posledično tudi k povečanju števila delovnih mest ter lažjemu sledenju tehnološkega napredka. Izvedene naložbe vplivajo tudi na povečevanje kmetijskih zemljišč na račun zaraščanja, ohranjanje kulturne krajine in s tem poseljenost podeželja. Strokovno svetovanje in pomoč pri izdelavi vlog ter zahtevkov smo izvajali na oddelku za kmetijsko svetovanje.

Vizija

A načrtov za nadaljnji razvoj kmetije ne zmanjka. Ne bojijo se dela, ampak bolj birokratskih zahtev, ki jih morajo na svoji smelo začrtani poti nenehno premagovati.

Policija svetuje



V oktobru smo policisti PP Dolenjske Toplice na območju občine Dolenjske Toplice obravnavali kazniva dejanja: nezakonit lov in nezakonit vdor v telekomunikacijsko omrežje.

V oktobru smo obravnavali le nekaj prometnih nesreč z udeležbo divjadi, kjer je nastala materialna škoda na vozilih. O kršitvah javnega reda in miru nismo bili obveščeni.

Pred nami so veseli december ter praznovanje božiča in novega leta. Ta čas je namenjen veselju, obisku družin, druženju, praznovanju, javnim prireditvam, silvestrovanju in praznovanjem na prostem med množicami ljudi.

V tem mesecu se poviša tudi uporaba in zloraba pirotehničnih sredstev. Svetujem vam, da:

- ne mečete pirotehničnih sredstev, katerih glavni učinek je pok (petarde, mege, kobre ...) pred 26. decembrom ali po 2. januarju;
- ne predelujete pirotehničnih sredstev zaradi povečanja učinka.

Pirotehnične izdelke kupujte le v trgovinah, ki imajo za prodajo teh izdelkov dovoljenje ministrstva za notranje zadeve. Ob nakupu bodite pozorni in preverite:

- ali so na izdelku navodila za uporabo, ki morajo biti napisana v slovenskem jeziku in obvezno priložena vsem pirotehničnim izdelkom.

Pred uporabo izdelkov preberite navodila in jih tudi upoštevajte.

Ko boste uporabljali pirotehnična sredstva, imejte v mislih, da se jih NE uporablja v strnjenih stanovanjskih naseljih, zgradbah in vseh zaprtih prostorih, v bližini bolnišnic, v prevoznih sredstvih za potniški promet in na površinah, na katerih potekajo javne prireditve.

Želijo pridelovati kakovostno sadje, ki je osnova za kakovost izdelkov, kar potrjujejo tudi pridobljena srebrna in zlata priznanja ter medalje na ocenjevanju izdelkov na Mednarodni komisiji za ocenjevanje kakovosti prehranskih proizvodov v Dobrovniku in na Dobrotah slovenskih kmetij na Ptuj, kjer so leta 2014 prejeli tudi znak kakovosti za jabolčne krljce. Prejeta priznanja so potrditev kakovostnega dela in kmetiji dajejo nov zagon.

Ugotavljajo, da si velik del njihovih kupcev vedno bolj želi okusna jabolka in izdelke. Da bi zadostili željam in povpraševanju kupcev, postopoma sadijo tudi ostale, v našem okolju manj zastopane sadne vrste ter se uspešno spopadajo tudi s pridelavo zelenjave.



▼ Kisarna

JAN ZAVODNIK, vodja policijskega okoliša

Mladolentnikom je dovoljeno uporabljati pirotehnične izdelke kategorij Ie pod nadzorstvom staršev ali skrbnikov.

Policisti bodo dosledno ukrepali proti vsem, ki bodo kršili določbe o uporabi pirotehničnih izdelkov. Za navedene kršitve posameznika je predvidena globa od 400 do 1.200 evrov.

Neprimerna uporaba pirotehničnih izdelkov je skupni problem, zato prosim vse, predvsem pa starše, skrbnike, učitelje in vzgojitelje, da z opozarjanjem na nevarnosti in možne posledice takega početja ter s svojim lastnim zgledom pripomorejo k preprečevanju in zmanjševanju posledic.

Če imate kakršno koli vprašanje, predlog ali informacijo, ki bi nam koristila pri našem delu, mi to lahko sporočite na tel. številko 07 38 43 890 ali elektronsko pošto jan.zavodnik@policija.si.



ZABAVNI KOTIČEK

Med prispelimi rešitvami oktobrskega nagradnega sudokuja smo izžrebali **Toneta Finka, Hrušica 78, 8000 Novo mesto**, ki prejme pico v Gostišču Kolesar. Tudi tokrat vam pravilno rešen nagradni sudoku lahko prinese nagrado – prav tako pico v Gostišču Kolesar – nagrado je možno unovčiti dva meseca po izidu Vrelca. Prislужite si jo tako, da pravilno izpolnjen nagradni sudoku izrežete ali prepisate in pošljete na naslov Občina Dolenjske Toplice, Sokolski trg 4, pripis Glasilo – sudoku, 8350 Dolenjske Toplice, in sicer do 15. decembra 2015. Izmed vseh pošiljateljic/ic bomo izžrebali dobitnika/co nagrade in ga/jo objavili v prihodnji številki glasila, ko bomo dodali tudi rešitve tokratnih sudokujev.

Navodilo: Prazna polja izpolnite tako, da bodo v vrstici in stolpcu vse številke od 1 do 9. To velja tudi za vsakega od kvadratov 3 x 3. Možna rešitev je vedno le ena.

SUDOKU

			7		8	3	2	4
2	8	4			3	1		7
7	1		2		9	5	6	
	6	5	3			9	4	1
		2	1		5			6
	9	7	6			2	5	3
9	3	8			1		7	
4		6				8		5
	2	1	8			4	3	9

NAGRADNI SUDOKU

	9			5		2		
			6		3		5	
			2	8				
			9		4	1		
	1				7	8	2	
	6							4
	5	9		2			3	
1	3		7					
8					5			9

Rešitev iz prejšnje številke:

9	1	5	7	2	4	6	3	8
7	8	3	6	1	9	4	2	5
2	4	6	5	8	3	1	7	9
3	6	9	2	7	5	8	4	1
8	7	2	4	6	1	5	9	3
4	5	1	3	9	8	7	6	2
1	2	8	9	4	6	3	5	7
5	9	4	8	3	7	2	1	6
6	3	7	1	5	2	9	8	4

3	4	9	1	8	7	2	5	6
5	8	2	6	3	9	7	1	4
6	1	7	4	2	5	8	3	9
1	3	8	5	9	6	4	7	2
2	7	5	3	4	8	9	6	1
9	6	4	7	1	2	3	8	5
8	9	6	2	7	1	5	4	3
7	5	3	9	6	4	1	2	8
4	2	1	8	5	3	6	9	7

Avtor sudokuja je Robert Tekavčič

Ko so kakiji zoreli



JANEZ VOVK

Ko so naši kakiji zoreli,
se je sadni vrt ovil v razkošje,
rumenooranžne barve vladale so in polne krošnje
sadežev debelih mamile so vse s pogledi.
Vnuki šteli so, kol'ko se jih bo nabralo,
število je bilo znano šele po bratvi.
Nasmejani s košarami vsi mladi
so odnašali vse zbrano v mam'no shrambo.
Vsi pa niso bili ta dan veseli
v vrtu: jablane, hruške, breskve, slivje,
s katerih je odpadlo in še odpada listje,
žalostni se spraševali, zakaj so njih plodovi malo vredni.
Zapihal veter je, stari izrasti vej so zaječali,
tudi drevesa se pogovarjajo o bornem stanju.
Spomladi, ko pa cvetoči tam v maju
bomo vrtu prvi vsa lepoto dali ...



Terme Dolenjske Toplice vabijo:

Silvestrovanje na Balnei

Zabava za novo leto v kopalkah? Zakaj pa ne!
Kopanje in savna, zabava ob glasbi in družabnih igrah,
samopostrežna večerja in penina ob polnoči.
Cena nepozabnega večera ... **45 EUR**

Darilni boni Term Krka

Ideja za praznično darilo - podarite »čas« zase,
za zdravje in sprostitev.

T: 07/ 39 19 750

www.terme-dolenjske.si

TERME KRKA

Prednovoletni koncert in bazar



MAJA BOBNAR, prof., ravnateljica

V **sredo, 9. decembra 2015**, od **16. do 18. ure** vse vabimo na novoletni bazar OŠ Dolenjske Toplice, ki bo v avli KKC Dolenjske Toplice. Naprodaj bodo različni izdelki, ki so jih izdelali učenci pri pouku in različnih dejavnostih.

V **četrtek, 10., in petek, 11. decembra 2015**, pa bo ob **17. uri** prednovoletni koncert v dvorani KKC Dolenjske Toplice, kjer bodo nastopali: šolski pevski zbori, otroški pevski zbor vrtca Gumbek, plesna in folklorna skupina OŠ Dolenjske Toplice ter otroška igralska skupina KUD Dolenjske Toplice. V avli KKC Dolenjske Toplice bo v **četrtek in petek** potekal novoletni bazar od 16. do 19. ure.

V četrtek še posebej vabljeni starši otrok vrtca, v petek pa starši otrok šole.

Denar od prodanih vstopnic bomo namenili v šolski sklad, kjer se zbira sredstva za pomoč učencem.



Sodelovanje OŠ Dolenjske Toplice in Kmetijske šole Grm



MAJA BOBNAR, prof., ravnateljica

V šolskem letu 2014/2015 smo strokovni delavci OŠ Dolenjske Toplice v času jesenskih počitnic obiskali Kmetijsko šolo Grm na Sevnem. Ogledali smo si njihovo posest ter se udeležili delavnic, ki so jih za nas pripravili njihovi učitelji. Poglobili smo se v gozdno pedagogiko, spoznali smernice za izdelavo skalnjaka, izdelovali kreme in aranžmaje ... Nekaj njihovih idej oz. napotkov smo uporabili pri izdelavi Topličkove učne poti, ki smo jo postavili v prejšnjem šolskem letu.

26. oktobra pa smo na šolo povabili ravnateljico Kmetijske šole Grm **Vido Hlebec** in skupino učiteljev, da jim predstavimo Topličkovo učno pot. Druženje smo začeli v šoli, kjer smo ob gledanju filma Učimo se drug od drugega avtorice **mag. Urške Bučar** govorili o nastanku učne poti od ideje do končne izvedbe. **Nada Medle Kovačevič** in kuharice so za vse pripravile pogostitev z različnimi zeliščnimi namazi, suhim in

svežim sadjem. Člani tima za postavitev Topličkove učne poti so učitelji in ravnateljico popeljali po Topličkovi učni poti ter jim predstavili posamezne postaje. K popolni izvedbi tega druženja so pripomogli tudi sonce in čudovite jesenske barve, ki so nas obdajale.

Učitelji in ravnateljica kmetijske šole so bili nad postavitvijo in predstavitvijo Topličkove učne poti zelo navdušeni. Videli so, kako smo ideje dopolnili z znanjem in nadgradili na tak način, da smo v postavitev aktivno vključili tudi učence. Gostje so se nam zahvalili z jabolki z njihovega posestva, ki so nam naslednji dan prišla prav kot sadna malica.

Naše sodelovanje s Kmetijsko šolo Grm je bilo uspešno, saj smo se mi nekaj naučili od njih pa tudi oni od nas in verjamem, da bomo sodelovanje ohranili tudi v prihodnje.



Kulturni dan v Ljubljani



ELA PAVLIN in LARA ZUPANČIČ, 5. b

14. septembra smo odšli v Ljubljano, da bi si ogledali naše glavno mesto. Ko smo prišli v Ljubljano, sta nas pričakali vodički. Razdelili smo se v dve skupini, 5. b in 5. a. Z vodičko smo si ogledali veliko ostankov Emone, kot so severni zid, zahodni zid, južni zid, vzhodni zid ... V majhnem »muzeju« pod Slovensko cesto smo si ogledali ostanke ceste Rimljanov in maketo Emone. Potem smo odšli v Cankarjevi dom. Pred tem nam je vodička opisala pomen kipov pred vhodom v parlament. Tam smo dobili malico in učne liste. Ko smo pojedli, smo odšli na Novi, Stari in Mestni trg. Z Mestnega trga smo odšli na Mesarski most, kjer smo si ogledovali ključavnice ljubezni. Po končanem kulturnem dnevu smo se z avtobusom odpeljali nazaj v šolo.



9. likovna ustvarjalnica v Mirni Peči



KLARA ŠKUFGA, TANJA TURK IN KARIN VURUŠIČ

29. septembra smo se udeležili 9. likovne ustvarjalnice v Mirni Peči. Učenci so ustvarjali gibljive kipe – mobile iz različnih odpadnih in naravnih materialov. Dekleta, ki so se udeležila likovne ustvarjalnice, so zapisala:

»Nekaj je v zraku«

Ob 8.40 smo prispele v OŠ Toneta Pavčka Mirna Peč, kjer smo se najprej namestile na tribune in pripravile stvari za naš izdelek. Začele smo z osnovo, ki je bila iz žice. Luknjale smo zamaške, jih barvale in skozi njih napeljale žico, da smo jih lahko obesile na obroč (osnovo). Dodale smo še malo modrega blaga okrog obroča, da smo do konca okrasile. Umetnini smo dale naslov *Nebo nad oblaki*.



Udeleženske delavnice

Metuljčki smo dobili voziček



TATJANA MALENŠEK, vzgojiteljica

Konec oktobra smo se v skupini Metuljčki razveselili novega vozička. Ker nekateri otroci še ne hodijo samostojno, nam je v pomoč pri daljših sprehodih, predvsem pa se z njim lahko cela skupina premakne na zunanja igrišča ob vrtcu. Igra in bivanje v naravnem okolju sta za otrokov razvoj še kako potrebna, saj so otroci zunaj bolj mirni in zadovoljni kot v zaprtih prostorih. Zato smo še toliko bolj veseli, da smo v vrtcu dobili še drugi voziček.



Obisk Parka vojaške zgodovine v Pivki



SARA GRIL, 9. a

Učenci 9. a in 9. b razreda smo 4. novembra obiskali Park vojaške zgodovine v Pivki. Obiskali smo tri paviljone vojaške zgodovine prve in druge svetovne vojne.

V prvem in najnovejšem paviljonu smo si prek časovnega traku ogledali proces razpadanja Jugoslavije in osamosvojitve Slovenije. Na koncu tega časovnega traku smo prišli v 'dnevno sobo' iz časa osamosvojitvene vojne, kjer smo si na sedežni garnituri ogledali originalne posnetke iz poročil ob osamosvojitvi Slovenije in desetdnevne vojne. Ugotovili smo tudi, da imajo nekatere naše babice skoraj enako pohištvo v svojih dnevnikih sobah, kar nam je bilo zelo všeč. Nato smo si ogledali zbirko oklepkih vozil in letalsko zbirko jugoslovanskih ter ameriških letal. Videli pa smo tudi prvi helikopter, ki je iz jugoslovanske vojske prestopil na slovensko stran. Na koncu paviljona nam je vodička predstavila in pokazala še notranjost manjše ('žepne') podmornice P – 913 Zeta. Ta del prvega paviljona pa mi je bil tudi najbolj zanimiv.

V drugem paviljonu smo si ogledali oklepna vozila in topove iz druge svetovne vojne ter vojaški 'traktor', ki mi je bil v drugem paviljonu najbolj zanimiv eksponat, saj je kljub imenu 'traktor' spominjal bolj na tank kot na traktor.

V tretjem paviljonu smo videli še preostalo letalsko zbirko ter še nekaj tankov in topov. V roke smo lahko prijeli puško iz druge svetovne vojne. Za konec pa smo obiskali še podzemno kaverno na Koti 110, kjer nam je vodič predstavil življenje na fronti med prvo svetovno vojno. Po koncu obiska pa smo se z avtobusom odpravili nazaj v šolo.

Ostržek bere za Bralno značko



MIROSLAVA HROVAT, profesorica v 1. a razredu

V letošnjem šolskem letu je Društvo Bralna značka Slovenije vsem prvošolcem podarilo knjigo z naslovom *Ostržek bere za Bralno značko*. 10. novembra sta prvošolce obiskala avtorica knjige **mag. Tilka Jamnik** in ilustrator **Peter Škerl**.

Jamnikova je na kratko predstavila vsebino knjige. Učenci so skupaj z njo listali po njej in si ogledovali ilustracije. Spoznali so, da je *Ostržek* maskota Bralne značke in nas spodbuja, da se čim prej naučimo brati. Branje je zelo pomembna veščina, saj beremo na vsakem koraku. Škerl, ki se je letos z družino priselil v Dolenjske Toplice, je učencem zastavil tri uganke. Morali so ugotoviti, kaj je narisal. Šele, ko je narisal *Ostržka* iz knjige, so učenci verjeli, da je res on ilustrator te knjige. Oba gosta sta se v knjige podpisala. Na koncu so učenci zapeli pesmico. Poslovali so se in obljubili, da bodo radi in veliko brali. Starše pa bodo spodbudili, da jim vsak večer preberejo kratko zgodbo.



Gasilci v vrtcu



MARIJA PIRNAT, vzgojiteljica

Otroci iz vrtca Gumbek so 22. oktobra ob igrišču opazili velik ogenj. S pomočjo vzgojiteljic so na pomoč hitro poklicali gasilce. Zaslišale so se sirene, nato pa smo opazili hitro približevanje dveh gasilskih vozil s prižganimi utripajočimi lučmi. Vsa pozornost otrok je bila usmerjena v opazovanje gasilcev, ki so se lotili gašenja požara. Ko jim je uspelo pogasiti ogenj, smo jim glasno zaploskali.

Otroci so si lahko ogledali gasilska vozila, njihovo opremo in pripomočke. Gasilci so jim predstavili svoje delo in način reševanja ponesrečenca. Bilo je zelo zanimivo in poučno.

Vse to pa je bila le gasilska vaja, saj je oktober mesec požarne varnosti. S pomočjo gasilca **Primoža Žlaka** ter ostalih gasilcev in gasilk PGD Dolenjske Toplice smo lahko spoznali delo gasilcev, za kar se jim toplo zahvaljujemo.



Zbiralna akcija starega papirja



BLANKA GORŠE in SANJA ŠTUPAR, 9. a

Povprečna letna poraba papirja v Evropi znaša 220 kg na prebivalca. V Sloveniji je leta 2010 znašala 185 kilogramov na prebivalca. Poraba je v vseh ozirih narasla, in sicer od leta 1950 do 2000 kar za šestkrat. Koliko dreves posekamo za pridelavo tone papirja, ne moremo določiti, saj je velikost posameznega drevesa različna. Z recikliranjem polovice svetovnega odpadnega papirja bi se izognili sečnji 20 milijonov hektarjev lesa letno. Papir igra v našem življenju pomembno vlogo, zato je tudi prav, da ga recikliramo, saj s tem ohranjamo gozdove, varčujemo z energijo in zmanjšujemo izpuste toplogrednih plinov v ozračje. Recikliran papir je do okolja dokazano bolj prijazen kot nov. Pri recikliranju porabimo tudi manj surovin, kemikalij in energije. Na Osnovni šoli Dolenjske Toplice smo 13., 14. in 15. oktobra 2015 ponovno zbirali star papir. Bili smo zelo pridni, saj smo vsi razredi skupaj zbrali 14.963 kg papirja. Najboljši pa smo bili 9. a, ki smo zbrali 6062 kg odpadnega papirja. Tako smo tudi letos dokazali, da smo prava eko šola in nam je mar za okolje.

Rastemo s knjigo



TJAŠA TURK, 7. a

Naša šola že več let sodeluje pri projektu Rastemo s knjigo. Udeležijo se ga lahko samo učenci 7. razreda. Tako smo se ga letošnjega 16. oktobra udeležili tudi mi.

Zjutraj smo se odpeljali v Novo mesto. Najprej smo si ogledali Knjižnico Mirana Jarca, vse njene oddelke in park Rastoče knjige. Na koncu smo si v računalnici ogledali še kratek filmček Iskanje Eve, ki je posnet po istoimenski knjigi Damijana Šinigoja. V njem smo prepoznali šoferko, ki je Topličanka. Knjigo sem že prebrala in mi je zelo všeč. Obravnavali pa jo bomo tudi v šoli pri slovenščini. Pot smo nadaljevali v Založbo Goga na Glavnem trgu. Tam smo spoznali, kako nastajajo knjige, ko že imamo besedilo. V delavnici pa smo oblikovali stripe. Potem smo se ustavili še v naši največji knjigarni Mladinska knjiga. Tam smo izvedeli, da lahko knjige samo kupujemo in da so zelo drage. Ob tem smo se malo zamislili, kako mi ravnamo s knjigami. Nazadnje pa smo si ogledali še specialno knjižnico frančiškanskega samostana, ki nas je ob vstopu zelo presenetila. Pater nam je pokazal zelo stare knjige, ki jih je prijemal samo z zaščitnimi rokavicami, da jih znoj rok ne bi poškodoval. Meni je bil ta kulturni dan zelo všeč. Najbolj mi je bila všeč najmanjša knjiga, ki se ji reče inicialka. Vse knjige so zelo lepo okrašene. Pa še to: to je bil za nas popolnoma brezplačen kulturni dan in dobili smo še darilo.

V deželi kačariji



MIRA HROVAT, profesorica razrednega pouka

17. septembra so se učenci prvih in drugih razredov odpravili v Kulturno kongresni center Dolenjske Toplice. Pokrajinski muzej Kočevje je pripravil kratko lutkovno igrico z naslovom V deželi kačariji. Po predstavi so učenci v avli izdelovali naprstne lutke. Pri delu so jim pomagali animatorji muzeja in učiteljice. Na koncu so še skupaj zapeli pesmico. Učenci so po vrnitvi v šolo povedali, da jim je bila predstava všeč, najbolj pa jim je bila všeč pesmica. V zvezke so narisali najljubšega junaka.



Decembrske prireditve v občini

PRIREDITEV	DAN, DATUM, URA	KRAJ	PRIREDITEJ	OPOMBA
Lažji pohod v okolico Dolenjskih Toplic	Torek, 1. december 2015, ob 9. uri	Odhod izpred društvenih prostorov	DU Dolenjske Toplice	Informacije: Tončka: (041 666 341 ali antonija.avgustin@gmail.com)
Mesečni sejem v Dolenjskih Toplicah	Sreda, 2. december 2015, med 8. in 16. uro	Ploščad pred KKC-jem	Občina Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Trening v kegljanju s kroglo na vrvici	Sreda, 2., 9., 16., 23. in 30. december 2015, od 8. ure dalje	Ploščad pred KKC-jem	DU Dolenjske Toplice	Vodji: Slavka (031 292 908) in Drago (041 348 781)
Pikado in streljanje z zračno puško	Sreda, 2., 9., 16., 23. in 30. december 2015, ob 9. uri	KKC Dolenjske Toplice in prostori društva	DU Dolenjske Toplice	Informacije: Slavica Kovač (031 633 593) Ivan Avgustin (041 385 579) Jože Zupancič (031 664 978)
Četrtekovi večeri Pri Mostu z Eriko Kralj in gosti	Četrtek, 3., 10. in 17. december 2015, ob 19. uri	Pub pri Mostu	Pub pri Mostu	Informacije: Jasmina Tekavčič (041 812 800)
Rekreativna telovadba	Četrtek, 3., 10. in 17. december 2015, med 19. in 20. uro	Telovadnica OŠ Dolenjske Toplice	DU Dolenjske Toplice	Informacije: Drago, vodja za šport, (041 348 781 ali drago.zupancic1951@gmail.com)
Miklavževo kopanje v bazenih hotela Vital	Sobota, 5. december 2015	Hotel Vital	Društvo naturistov Mali raj	Informacije: Jože Bradač (041 642 905)
Kmečka tržnica	Sobota, 5. december 2015, med 9. in 12. uro	Ploščad pred KKC-jem	Občina Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Obisk sv. Miklavža	Sobota, 5. december 2015, ob 15. uri	Cerkev sv. Ane, Dolenjske Toplice	Župnije Toplice, Poljane, Soteska	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
PRIŽIG PRAZNIČNIH LUČK V DOLENJSKIH TOPLICAH	Sobota, 5. december 2015, ob 17. uri	Ploščad pred KKC-jem	TIC Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Društveni pohod na Hrib	Torek, 8. november 2015, ob 8:30 (ob 10. uri srečanje pohodnikov)	Odhod iz Dolenjskih Toplic – Roška cesta (odcep za Bušinec)	DU Dolenjske Toplice	Informacije: Elica (051 222 631 ali elica.pavlic@gmail.com)
Literarni večer v krajevni knjižnici z Vesno Majes Klančičar	Torek, 8. december 2015, ob 18. uri	Krajevna knjižnica Dolenjske Toplice	Krajevna knjižnica in šolska knjižnica	Informacije: Marija Andrejčič (031 274 860)
Prodajni bazar OŠ Dolenjske Toplice	Sreda, 9. december 2015, med 16. in 18. uro	Avla I., KKC Dolenjske Toplice	OŠ Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Prodajni bazar in prireditev z namenom OŠ Dolenjske Toplice	Četrtek, 10. december 2015, med 16. in 19. uro	KKC Dolenjske Toplice	OŠ Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Prodajni bazar in prireditev z namenom OŠ Dolenjske Toplice	Petek, 11. december 2015, med 16. in 19. uro	KKC Dolenjske Toplice	OŠ Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Kmečka tržnica	Sobota, 12. december 2015, med 9. in 12. uro	Ploščad pred KKC-jem	Občina Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
VEČER LJUDSKE PESMI	Nedelja, 13. december 2015, ob 17. uri	Velika dvorana KKC	DPŽ Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Urica pravljic: Pravljica o božičnem drevesu	Torek, 15. december 2015, ob 17. uri	Krajevna knjižnica Dolenjske Toplice	Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto	Informacije: knjižnica (07 30 65 346)
Društveno silvestrovanje	Četrtek, 17. december 2015, ob 17. uri	Gostilna Henrik, Loška vas	DU Dolenjske Toplice	Prispevek 10 EUR Prijave: Tilka (07 30 65 465) Informacije: Dušan Kraševac (041 792 878)

16. BOŽIČNO-NOVOLETNI KONCERT MEPZ DOLENJSKE TOPLICE	Petek, 18. december 2015, ob 18. uri	Velika dvorana KKC	KUD Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Kmečka tržnica	Sobota, 19. december 2015, med 9. in 12. uro	Ploščad pred KKC-jem	Občina Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
KONCERT BOŽIČNIH PESMI	Nedelja, 20. december 2015, ob 17. uri	Velika dvorana KKC	TIC Dolenjske Toplice	Informacije in rezervacije vstopnic: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188) Vstop prost!
OBISK DEDKA MRAZA	Ponedeljek, 21. december 2015, ob 16. in 18. uri	Velika dvorana KKC	Občina Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Božični pohod z baklami	Četrtek, 24. december 2015, ob 17. uri	Zbor pred KKC Dolenjske Toplice	KPL Kanja	Informacije: Dušan Gorenc (031 379 628)
POLNOČNICA (BOŽIČNICA OB 23:30)	Četrtek, 24. december 2015, ob 24. uri	Cerkev sv. Ane, Dolenjske Toplice	Župnija Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Kmečka tržnica	Sobota, 26. december 2015, med 9. in 12. uro	Ploščad pred KKC-jem	Občina Dolenjske Toplice	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
ŽEGNANJE KONJ NA ŠTEFANOVO	Sobota, 26. december 2015, ob 10. uri	Cerkev sv. Roka, Gorenje Sušice	ŠTD Lubanec	Informacije: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
11. NOVOLETNI FESTIVAL NARODNOZABAVNE GLASBE DOLENJSKE TOPLICE 2015	Sobota, 26. december 2015, ob 17. uri	Velika dvorana KKC	TIC Dolenjske Toplice	Informacije in rezervacije vstopnic: TIC Dolenjske Toplice (07 38 45 188)
Novoletni pohod na Pogorelec	Petek, 1. januar 2015, ob 9. uri (srečanje na vrhu bo ob 11. uri)		KPL Kanja	Informacije: Dušan Gorenc (031 379 628)

Sreča ni v glavi in ne v daljavi,
ne pod palcem skrit zaklad.
Sreča je, ko se delo dobro opravi.
In ko imaš nekoga rad.
(Tone Pavček)

Vsem bralkam in
bralcem v prazničnem
mesecu želimo veliko
lepih trenutkov,
preživetih s tistimi, ki jih
imate najraje.

Želimo vam vesel božič
in čestitamo ob dnevu
samostojnosti.

UREDNIŠKI ODBOR

POLEPŠAJMO BOŽIČ OTROKOM

V Dolenjskih Toplicah bo v decembru potekala akcija »**POLEPŠAJMO BOŽIČ OTROKOM**«, kjer lahko sodeluje vsak s svojim prispevkom, ki ga odda v veliko košaro v avli KKC-ja.

V sodelovanju s KORK Dolenjske Toplice in z OŠ Dolenjske Toplice bomo razveselili otroke iz naše občine in jim polepšali praznike.

Kaj sodi v košaro?

NEKAJ ZA CRKLJANJE: plišasti medvedek, punčka ...

NEKAJ ZA OSEBNO HIGIENO: milo, gel za tuširanje, brisačka ...

ŠOLSKÉ POTREBŠČINE: svinčniki, barvice, radirke, pobarvanke, knjižice

IGRAČE

DRUŽABNE IGRE

SLADKARIJE: vendar ne preveč :)



Vaše prispevke bomo zbirali do 20. decembra 2015.
Hvala!

Organizatorji: Občina Dolenjske Toplice, Društvo za razvoj narodnozabavne glasbe Topliška pomlad, KORK Dolenjske Toplice

VESELI DECEMBER V DOLENJSKIH TOPLICAH



Sobota, 5. december, ob 17. uri
PRIŽIG PRAZNIČNIH LUČK
Ploščad pred KKC



Nedelja, 20. december, ob 17. uri
KONCERT BOŽIČNIH PESMI
Velika dvorana KKC



Ponedeljek, 21. december, ob 16. in 18. uri
OBISK DEDKA MRAZA
Velika dvorana KKC



Sobota, 26. december, ob 10. uri
ŽEGNANJE KONJ NA ŠTEFANOVO
Cerkev sv. Roka, Gorenje Sušice



Sobota, 26. december 2015, ob 17. uri
11. FESTIVAL NARODNO-ZABAVNE GLASBE DOLENJSKE TOPLICE 2015
Velika dvorana KKC

Zakaj izginjajo gozdne kure na Kočevskem?



ANDREJ HUDOKLIN, Zavod RS za varstvo narave

Kljub na videz dobro ohranjeni naravi kočevskih gozdov nekaterim vrstam ptic slabo kaže. V prejšnji številki Vrelca smo izpostavili belohrbtega in triprstega detla, ki izginjata zaradi vse manjšega deleža mrtvega lesa, še slabše pa je stanje gozdnih kur: divjega petelina in gozdnega jereba.

Divji petelin je bil še pred nekaj desetletji stalnica zrelih in presvetljenih gozdov na grebenih Stojne, Velike in Goteniške gore ter celo Kočevskega roga. Leta 1980, ko je bil lov nanj ukinjen, je bilo znanih še okoli 40 rastišč, kjer pojejo petelini, že leta 2000 pa samo še 20. Ob spomladanskem preverjanju stanja v okviru projekta LIFE Kočevsko smo našli le sledi njihove prisotnosti na dveh rastiščih na Goteniški gori. Na Kočevskem rogu smo zadnjega petelina opazovali na Mirni gori konec prejšnjega stoletja! Gozdni jereb je bil kljub prikritemu načinu življenja v kočevskih gozdovih in tudi na Kočevskem rogu še v prejšnjem stoletju dokaj razširjena vrsta. Pogosta opažanja so bila zabeležena v okolici zaraščajočih kočevskih vasi, kjer je več grmovne podrasti in zeliščnih vrst. Ob letošnjem popisu smo našli le še nekaj parov. Ugotavljamo, da vrsti izginjata predvsem zaradi spremembe v gospodarjenju z gozdovi, kritično primanjkuje manjših gozdnih jas s plodonosnimi zelmi in jagodičjem za prehrano ter ustrezne sestojne zgradbe. Lokalno je moteče tudi krmljenje divjadi na rastiščih in staniščih ter povečevanje števila plenilcev gnezd. Problematične razmere bomo skušali izboljšati z ukrepi potekajočega projekta LIFE Kočevsko v sodelovanju z Zavodom za gozdove Slovenije in Občino Kočevje.



► Če ste v zadnjem času v Kočevskem rogu videli gozdnega jereba, sporočite!